

Эсэгт ороцдог, энэ нотагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабри 21-нээ гарана

2002
ноябри 14
Четверг

№133
(20643)

Үбэлэй эхин
сагаагшан
гахай харын
10
гарагай
5

Бурятия

Наяхана, ноябри 4-нөө 8 болотор, Үндэр Түрэлтэ XIV дүгээр Далай-Лама Монгол орондо ерэгжэ, буддын шажанда шүтэгшэдэй ажабайдалда, амидаралда ехэ удха түгэлдэр үйлэ ябадал болобо.

Тиигэжэ хоёр үдэрэй туршада Дээдын изагууртай Эрдэни Гэгээн - Далай-Лама буддын шажанай гурбан гол зүйлдэ («Три основы пути»), хогоосон шанарта («Гимн взаимозависимого происхождения») зориулагданан номуудые табья. Үндэр Түрэлтэ Багша-Далай-Ламын ном табилгын үедэ, тэрээнтэй

ДАЛАЙ БАГШАТАЙ УУЛЗАЛГА

болоһон уулзалгануудта мүргэлшэд, олонийтын түлөөлэгшэд олоороо хабаадалсаа. Жэшээн, «Улаан-Баатар-палас» гэжэ Соелой ордон соо табан мянганһаа дээшэ хүнүүд суглараа, мүн тэрэнэй газанһые олон хүзэгшэд хүлээжэ байгаа.

Буддын шажанай Россин заншалта Сангхын делегаци Пандидо хамба лама Д. Аюшеев түрүүтэй Улаан-Баатар ошоожо, энэ үйлэ хэрэгтэ хабаадалсаа, буряад нотагуудта

ажаһуудаг мүргэлшэдэй зүгһөө Үндэр Түрэлтэ Далай-Ламада үргэл барюулагдаа. Дасангуудай шэрээтэнэр, мүн ламанар олоороо эндэ ерэгшэн, номдо хүртэгшэн байна. Тиихэдэ Хальмагай шажанай лама Тэло Римбүүшэ, Тувагай камбы лама Норбу Самбу Март-оол Үндэр Түрэлтэ Далай-Ламатай уулзаа.

Ноябри 8-най үдэр XIV дүгээр Үндэр Түрэлтэ Далай-Ламые үдэшлэгэ болоо.

АМИН НЭГЭ БУРХАМНАЙ
Байгаа байдал,
Үе саг
Буримүлэн хубилалта,
Үегүй уян,
Багшаяа,
Үндэр Гэгээнээ -
Далай Багшаяа
Үинһөө хүлээгээбди.
Угтаабди,
Урма баяраар хальябди.
Эрдэни зэндэмэни
Энэрхэл хайра Багшамнай
Буугаа, морилоо.
Олоной сэдхэл
Баясаа, тэгшээрээ.

Бодото наран Гэгээннай
Бидэнтээ золгоо бэээрээ.
Үйлын үрин холбоон,
Үеын үеөө дамжаан,
Энэ манай уулзаан,
Эгэршгүй гэршэ хэтын.
Элинсэгэй заяан,
Эхэ, эсэгийн буян.
Энэл даа үнэнхэ
Энхэрэл, дуранай үрэ.
Багшадаа,
Үндэр Түрэлтэ
Далай Багшадаа,
Амин нэгэ
Амиды бурхан
Арьяабааладаа
Нүгэдэмэй, мүргэмэй.
Ом маани бадма хум.
Д-Р. ДАМБАЕВ.

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ 2003
НОВОГОДНИЕ ПОДАРКИ!

СПЕЦИАЛЬНО К РОЖДЕСТВУ И НОВОМУ ГОДУ!

AMTA

Действующие скидки по предоплате
с 01.11.02 г - 8%

С 1 декабря действуют скидки
от суммы покупки:

4.000	- 10.000 руб.	- 1%
10.000	- 15.000 руб.	- 2%
15.000	- 25.000 руб.	- 3%
25.000	- 70.000 руб.	- 4%
70.000	- 100.000 руб.	- 5%
100.000	- 250.000 руб.	- 7%
свыше 250.000 руб.		- 8%

г.Улан-Удэ, ул.Пирогова, 3а,
тел./факс: (3012)436-879, 436-632

Санкт-Петербург МЕДИЦИНСКИЙ ЦЕНТР
«ВИТА ВАЛИДА»
АКУПУНКТУРНОЕ ПРОГРАММИРОВАНИЕ
Достаточно одного сеанса

- ИЗЛИШНИЙ ВЕС
- АЛКОГОЛИЗМ
- ТАБАКОКУРЕНИЕ

Адрес: ул. Молодежная, 1

До - 99 кг.
Спустя 6 мес.
- 63 кг.

Консультация и запись на лечение
по тел.: 65-30-11, с 11 до 18 часов,
кроме воскресенья.

Тел. № 78 000197 от 29.01.2002

стр. 11

БУРЯТ МЯСО ПРОМ

ЗАКУПАЕТ КРУПНЫЙ РОГАТЫЙ СКОТ

взрослый - до **21** р. за **1** кг. живого веса

молодняк - до **23** р. за **1** кг. живого веса

ПУНКТЫ ПРИЕМА:

Улан-Удэнский мясокомбинат	42-61-64
Еравнинский р-н приемный пункт п. Сосново-Озерск	21-8-50
Баргузинский р-н приемный пункт п. Усть-Баргузин	91-8-08
Селенгинский р-н приемный пункт п. Селендум	97-8-49
Курумканский р-н приемный пункт с. Могойта	96-4-75
Закаменский р-н Закаменский мясокомбинат	0-55-86 0-33-02

оплата транспортных расходов

Хүдөө ажахыда - гол анхарал

«САТУРН»: ГАБЬЯАГАЙ ЗЭРГЭЭР НЭРЭ ХҮНДЭ

мүнгөөр байха ёһотой гэжэ ойлгоно. Мүнөөнэй үе сагта Хэжэнгэдэ ганса хүн зундаа мүнгөөр наймаалагдана, тиихэдэ бага сага мяхан, ой модон.

Түрүүн Михайловка тосхондо ои модо бэлдэлгын нэгэ пункт ажалаа бэелүүлжэ байтараа хандаржа, бүхы хэрэгтэй зөөри хэрэгсэлүүдын хулуудажы үгы болоһон байна. Сатурнынхид хэрэгтэй зөөри хэрэгсэлүүдын бага сага сулуулажа, ой

ажахынуудай ехэнхинь ажалланагүй, тэдэ эдэнгэй хажуугаар юмэн хүгжэнэ ха юм. эрдэм хүралсал ба соёл, элүүрые хамгаалга ба наймаан. Харин «Сатурн» гэгшэ коллективнэ ажахытай шотагууд үшөө бараг зандаа байна, саашаа хүгжэхөөр.

Тус ажахынхид өөрынөө лам дорю зуугаад ажалнад хүртэр абана. Тон нимэ ажахы Владимир Терентьев бангуулжа байна. Сатурнынхид үнгэрөөш хандарһан спортивна залаа бүтээн хэргээтэ. Шютагай шэнэ дунда хүргуули барилга баһал «Сатурн» ажахын хүзүүн дээрэ бууна.

«Сатурн» өөрынгөө ажалшадтаа газетэ, журналнуудые захилгада, нигүүлэхы болон спонсорско гуһаламжаар ехэ мүнгэ зөөри гаргана. Хэдышье хүндэ хүшэр байдалтай байбашье, шютагийнгаа зондо: ба шанарта, спортеменуудэ, бурханда хүзэгтэйшүүдэ, эмнэдэ, соелон хүдэлмэрлэлшэдэ - буулангань гуһалха гэжэ оролдодг. Тиигээд хүргуули сударнуудые мүнгөөр хангадаг.

- Бидэ зоной дунда ажалуугаа хадаа, тэдэнгэй дунда ажаллажа байгаа хадаа, тэдэнгээ илгарха ёһогүйбиди, - гэжэ Николай Павлович хэлэнэ. - Урдаа хараха залуу ургажа ябаһан үетэй нүхэд тухан хэлэхэ болоо хаа, залуушууланай урда үеын эрмэлзэл, ерээдүйн манай найдал болоно гэшэ. Тэдэ хүүлээрнэ шютагаа хүд дээрнэ гаргана бээ...

«Сатурн» ажахын ажалшад, шютаган зон Николай Павлович Одарюган аймаган социалэкономическа хүгжэлтэдэ үрэгжэлтэй нүмөө оруудан хүнүүдэн дунда, недондо жэл үбэлэй нүүд багаар үнгэргэгдэнэ «Арадан хүндэ» гэгшэ мурьсөөндэ хабаадахыень, аймагай арадай шаңда хүртэхыень эмгэгшэн байна. «Сатурн» - ажаמידарна, ажаллана, тэмсэл соогуур илаата туйлаһаар.

Сергей БУХАЕВ.

Эрдэм ДМИТРИЕВ орогдоо оршуулан хэблээдэ бэлдэбэ.

налог, кредит юмээр түлоод байханаа гадна, хүртэдэггүй техникээр абана.

Түрүүн совхоздо хүдэлжэ байхандаа, Николай Павлович элдэб хүнгэн ажаладаа хандасые харана, харин эндэ, багахан коллектив соо, хүн бүхэн алын дээрэ шэнгэ байна ха юм. Хүн бүхэнэй урматайгаар, бэрхээр, оролдосотонгоор хүдэлхэднэ ехэ баярладаг.

1998 ондо «Сатурн» ажахы 1 гектарһаа 28 центнер шэнгэ абана. Энэнь хадаа ВАСХНИЛ-ай Буряадай эрдэмшэнжэлгын институтдай Ивалгын селекционернүүдэй гаргаһан шэжэр ороһон байгаа.

Энэл үедэ олохон Михайловкын фермернүүд Николай Павловичта ошожо, хамтархые гуйһан байна. Сатурнынхид өөһэд соогоо сутлаа хэжэ, үшөө 13 айл ажахыдаа абажа, хамтадаа 30-аад айл болобо. Иихэднэ таряалан газарын 1240 гектар болотор ехэ боложо, үбэ сабшаланган ба малай бэлшээрнэ газарнуудай талман үргэхэдгөө. Энэ жэлэй ургасын найгаар сатурнынхид үшөө хэрэгтэй техникээр абанан байна. Мүнөө дээрэ хоёр «К-700», хоёр «Т-140», найман «ДТ-75», арбан «Беларусь», табан комбайн, КАМаз, Зил-130, ГАЗ-53, бензовоз, жаа машинуудууд байна.

Нүүдэн дүрбэн жэл соо Хэжэнгын аймагаар, мүн Михайловкаар ган гасуур боложо, таряан ехэ муу байгаа. Мүнөө дээрэ эдэнэр 800 гектар таряаланай газартай, 600 га шэнгэсэ, 100 гектар ячмень ба 100 гектар обёос таригдана. Энэ жэл Хэжэнгын аймагаар баһал адли, энээнэй хажуугаарнэ хабарай эхиндэ Николай Павлович гэнгэ зүрхэнэй үбшэндэ нэрбэгдэбэ. Энэ үедэ ажахыгаа онсо үрлэтэй болгожо, аймагаа дээдэ зэргын үрлөөр хангаха гэжэ шийдэнэ байгаа.

Республикынай Президент Леонид Васильевич Потаповтай уулзалга тухай хэлсээтэй байһан аад, харин үбшэнһөө боложо, тэрэ уулзалга болоогүй. Сатурнынхид хабарай тарилга ба зунай эхи түрүүлэгшгүйгөөр үнгэрөө, тингэбшье агроном мэргэжэлтэй Александр хүбүүниинь абынгаа орондо ажал эрхилһэн юм.

- Хорин долоон жэл Михайловкада ажаһуунаб, - гэжэ Николай

- «Сатурн» гэшэтнай юм бэ, кометэ гү? - гэжэ Андрей Шипиловэй хонирхоходо:
- Греческэ мифологидо нимэ бурхан бии юм. Энэ тарилгын бурхан, - гэжэ харюусаһан байна.

Павлович хэлэнэ. - Харин дүрбэн жэл хойно хойноһоонь ган гасуур болоһые хананагүйб. Эдэ жэлүүдэ бидэнэрые олохон юм эндэ хүргэһан байна.

Дурсагдагша ажахымнай аймаг соогоо гансааран лэ, урдахи жэлэйнгээ үрлэтэй байна. Ган гасуурта жэлүүд Н.П.Одарюган болон тэрэнэй ажалшадтай ханал бодолнуудые болон хэжэ байһан ажалаа дахин хаража үзэхыень мэдэрүүлэ. Саашанхи ажабайдалдаа ханаагаа зобоходоо, хэжэ байһан ажалын оло «амиды»

ЗАГАНА ҮСХЭБЭРИЛГЫН ЗАВОДТО

Фоторепортаж

биотехнологидо шэнэ шата эхилһэн байгаа. Зүүн-Сибирин заганадай эрдэмшэнжэлгын институтдай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрлэгшэ Н.Ф.Дзюменкын дурадхалаар оршон байгаагай заганадай түрһөөс хаяхадань, тэдэнгэ суглуулжа абаха түхээрлэгэ ашаглаһан байна.

- Түрһэ суглуулжа абаха шэнэ биотехнологи хэрэглэнэй ашаар тэдэнгэй урган хүгжэлтэ хоёр дахин үргэхэдгөө хэн. Тиигэжэ хүндэ хүшэр

ажал улам хүнгэн болгогдон байгаа. Түрһөөдье инкубацида оруулжа, хүгжөөлгын Вейсэй ашарадта түсэбэй ёһоор 1 миллиард 400 миллион түрһэн хуулагдадаг юм. Тиин хабар болоходо, Посольскын гүйхэн газарта түрһэдэ

табигдадаг байна.

- Сагай умарлан таарамжатай һанг байгаа һаань, завод жэлэйнгээ программые ноябрин 1 болотор дүүргэхэ зорилготойгоор хүдэлһэн байгаа. Тобольскын заганадай промышленна техникум дүүргэд, 35 жэл соо ахалагша загана үсхэбэрлэгшөөр хүдэлһэ, - гэжэ Валентина Михайловна Помакина хөөрэнэ.

Ингэжэ хадын бооринһоо харьялан урдадаг Ехэ голой эхиндэ омолон заганад түрһөөс хаядаг байна. Эдэнгэй доошоо урдажа гарахагүйн тула голдо хаалта табигданхай. Дүршэл ехэтэй бригадир Александр Лагеромай толгойлдог загана үсхэбэрлэгшэдэй бригада августын 20-ноо түхээрэн сүүдхээрэ Бельскын тохойдо ажаллажа байһанхай.

Большереченскын загана үсхэбэрлэгшын заводой коллектив түрэл предприятиянгаа 70 жэлэй өнө ерэхэ жэлдэ тэмдэглэхэ.

С.БАЛДУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бригадир Александр Лагеро; омолон заганадай машинада ашагдажа байна.

Авторай фото.

Налогово хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зоржулагдана

НАЙДАМТАЙГААР, САГ СООНЬ ТҮЛӨӨ НАА...

5 миллиард түхэриг мунгэ Буряад Республикадахи налогово инспекци 2002 оной 9 нара соо бүхы хэмжээнэй бюджетүүдтэ оруулхан байна. Урда жэлдэ орходоо энэ тоо 30 процентээр нэмээ гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Манай республикын промышленна халбариин хүгжэлтын шатада гаража эхилһые энэ харуулна гэбэл, алдуу болохгүй гэжэ ханагдана.

Налог таталга, мүн хамтадхамал бюджеттэ мунгэ оруулга 3-дахи кварталда нэгэ бага ондоо болобо гээд Россин налог татабарилгын министерствын управлениин Буряадтахи таһагта мэдүүлнэ. Тиймэһээ налогово хуулида оруулагдаһан нэмэлтэнүүд, хубилалтанууд тухай дээрэ нэрлэгдэһэн албанай хүтэлбэрилэгшын орлогшо Светлана Батомункуевна **БАРДАНОВА хөөрэнэ:**

Энэһинээ гаргашануудын хороогдохо юм.

Транспортна налогово бурдлааг харгын жасын хуулин ёһоор аяр бээ даанги 4 налог ородог наа. Недоцдо жэл түлшээ тоһоодолгын хэрэгсэлүүдые наймаалһанан түлөө налог болоулагдаа. Транспортна хэрэгсэлүүдые абанаһан налог үшөө тийхэдэ автомобильна харгинуудые хэрэглэһэнэи түлөө налогууд мүн эбэ болтоулагдаһанин эхэ һайн гэхээр. Үлэхэн транспортн хэрэгсэлүүдэй эзлүүдэй налог эмхинууд, мүн юрын хүнүүд түлэхэ. Энэ налогой хэмжээ республикын хууляар манай Правительство батална. Харин федеральна хуули хэдэн хүнгээлтэ бии. Энэһинэ

Налогово хуулида хубилалтануудһаа боложо, нэмэри үнэ сэндэхэ болон олзын налогууд хүсэд гатагдабагүй гэшээ. Юуб гэхэдэ, 2002 оной январийн 1-һээ хэрэглэгдэжэ эхилһэн шинэ налогово кодексдо «Олзын налог» гэхэн бүлэг бии болоо. Тус бүлэгэй гуримай ёһоор, тус налог 30 процент байһанаа, 24 процент хүрэтэр буулагдаа. Үшөө тийхэдэ олзо абахын тула гаргашалагдаһан мунгэһэй саарһа дансанууд зүбөөр гушаагдабал гарзада оролсоно, налогово татагданагүй. Манай үлэд-бэрин ажахынууд энэ бүлэгэй бии болохоодо эхэ баярлаа. Юуб гэхэдэ, энэһинэй ашаар налоговьен 2 дахин бага болгоно. Иймэ баян ганса Буряад Республикада бэшэ, мүн бүхы Россин соо тогтохой. Тиймэһээ федеральна бюджеттэ оруулагдаһан мунгэи доошолоо, Россин олон шотагууд түсэбөө хүсэд дүүргэнгүй. Манашье республика 3-дахи кварталда нимэ шотагуудай тоодо оронхой байһа.

эмхинууд хуули эбдэнэ ха юм. Тус муухай ябадал гаргашан эмхинуудые элрүүлэхэ талаар эхэхэн ажал хэгдэнэ, хиналта шангадана.

- Налог оруулаха талаар үри шэри аргагүй эхэ. Энэ үрийн түлэгдэхэ талаар ямар ажал хэгдэнэ гэшээ?

Бюджетүүдтэ налог татаалгын мунгэн хүсэд оруулагдаһын тула Россин Правительство хэдэн тогтоол абанаһан байна. Тус тогтоолнуудай ёһоор үри шэритэй ажахы эмхи мунөө үеингөө түлбэри сагтань оруулаад байгаа наа, налогой үри шэрэн 10 жэл соо татагдажа, багаар түлэхэ эрхэтэй болоно. Энэ талаар олон эмхинууд абарагдаа. Энэ гуримда ороод хүдэлжэ шадаагүй предпритинууд панхарууталагдаа. Мүнөө республикыннай 200 гаран эмхинууд ажахынууд һуулынгээ түлбэри хэжэ шадаагүй.

байгуулаха, мүн нефтин зөөрийн акцизай налог гэхэ мэтэ.

Вместенно олзодо нэгдэхэмэл налог тухай асуудал Ардан Хурал түргөөр шийдхэбэл, Буряадай эд хэрэглэгшэд топ

Энэһинээ тэдэ банкрот гэжэ тоодо орохонь. Бидэ иймэ предпритинуудта үшөө нэгэ боломжо үгэхэ ханаатайбди. Энэһин тухай дансанууд Россин Правительствада үгтэнхэй, баталагдахыень хүлэжэ байнабди.

- Үшөө ямар хубилалтанууд тухай хэлэмээр бэ?

Налогово хубилалта гүрэн доторнай үргэлжэлһөөр. 2003 онһоо үшөө нэгэ хэдэн бүлэг хэлэгдэхэ. Энэ хадаа транспортна налог, вместо олзодо нэгдэхэмэл налог, налог татаалгын хүнгээлтэтэй гурим

бага налог түлэхэ болохо һэн.

Налог татаалгын хүнгээлтэтэй гурим хуули сахинги ябадал гэхээр. Ямар бэ даа эмхи 100 хүнһөө үсөөн бүридэлтэй байбал, 1000 миллион түхэригһөө бага зөөригэй байбал, мүн мунгэһэй эрьсэ түхэрэй жэл соо 15 миллион түхэриг хүрөөгүй наа, энэ гуримаар налог түлэхэ аргатай болоно. Дүн олзын 10 процентийн налог татаалгада ошодог наа, мүнөө федеральна хуулин ёһоор энэ 6 процент болонхой, үгы наа, бүхы абтаһан олзын 15 процентийн татагдаха. Гэхэ зуура

г у р и м а а р , социальна хамгаалгын талаһаа автомашина абтаа наа, эзленин, налог түлэхэгүй.

2003 оной январийн нэгинһээ нефтин хэрэгсэлүүдэй акциз дээрхи налог ондоогоор татагдадаг болохонь. Энэ юуп бэ гэхэд, нефтин хэрэгсэлүүдые булуулжа байһан эмхинууд энэ налог түлэхөө болёод, худалдаа наймаа хэгшэд түлэдэг болохонь. Нефтин зүйлүүдые худалдадаг эмхинууд заал наа энэһин тухай үнэмшлэгэ абаха болоно. Үнэмшлэггүй худалдаанаймаанан хэрэг бүтээжэ

байбалинь, налогово инспекци ажалыень зогсоохо аргатай.

- Ерэхэ жэлдэ тухайн тоһоодолгын дэлгүүртэ үлэжэ түлөө үнэмшлэгэһөө гэхэ үшөө юун хэрэгтэй болоно?

Нефтин зүйлүүд худалдаха хэрэгсэлүүд саарһа дансанууд хэрэгтэй. Үшөө тийхэдэ мэдүүлгэ инспекцидэ үгөөд үнэмшлэгэ абанад.

- Энэһинээ уламжал бенинэй сэн нэмэхэ ёһотой.

Нефтин зүйлүүдтэ цэцэй налог ганса мүнөө болошоо бэшэ. Урдандаа энэһинэ энэ зүйлүүдые үлэжэ харин мүнөө наймаашад түлөө болохонь. Тиймэһээ худалдаа зоһоол сэн дээршлэгэ үлэжэ үгы гү гэжэ сэхэ думалдаха зоной абажа шадаха болотой сэн нэмэгдэхөгүйн тула Россин ба Буряадай Правительствэ эрид шууд шийдхэбэри абтаа ёһотой.

- Налог түлэгшэд хуулинуудай абтагдажа, тус налогууд тухай хаанга мэдэжэ абаха болоно?

Налог суглуулагша министерство энэ асуудал мунгэ шийдхэһэнэ. Налогово албануудта уга унжатай очередь байхан тула электронно арга хэрэгсэлээр хэрхэ аргатай, тернедтэ өөрийн сайт бии. Үшөө тийхэдэ манай албан «логинформ» гэхэн шинэ гэрэ хэблэжэ эхилээбди. Буряад Республикын олзын хэрэгсэлүүдэй ба үлэжэ рилэгшэдэй хороонтой харилсаа холбоотойгоор дэлгэбди.

- Налогово хуули хэлэгдэжэ байхадань, албан ажалшадта хүндэ байһа ёһотой.

Үдэр бүри инспектор шэнэ эрилтэнүүд табигдана, налогово органуудта даангай баринь эхэ болон гэжэ Жэшээлбэл, олзодо наа үчинэй бии ааб даа. Харин мүнөө энэ налогой ондоогоор тоологдог болохонь. Налогово хүдэлмэрилэгш мүнөө үедэ алдуу гаргашан худалдаа оролдоно. Энэһинэ үлэжэ ганса инспектор мүн бүхы албанда үзүүрнэ. Тийхэдэ налог түлэгшэд саарһа мунгэ оруулаад байбал, гүрэн доторнай хүгжэхэ.

- Светлана Батомункуевна хайн даа! Хүнгэн ажалдатнай амжалта хүсэбди.

Борис БАЛАНОВ хоёрлаа ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: С.Б. Батомункуевна; министерствын таһагта даагша Б.Х. Намсарай ажалай үедэ. Радна-Нима БАЗАРОВ фото-зурагш

ЕЩЕ ОДИН ШАНС РАССТАТЬСЯ С ДОЛГАМИ

Вы решили реструктуризировать кредитную задолженность по платежам в бюджет и государственные социальные внебюджетные фонды. И теперь ваша главная задача - сохранить полученное право.

Большинство предприятий республики, воспользовавшиеся такой возможностью, полностью выполняют условия реструктуризации. Однако есть и такие, в том числе крупные или для региона социально значимые, кто своевременно не оплатил текущие налоговые платежи и суммы согласно утвержденным графикам погашения реструктуризированной задолженности.

А ведь в «Порядке проведения реструктуризации...», утвержденном соответствующими постановлениями Правительства Российской Федерации, ясно сказано, что при невыполнении условий реструктуризации на 1-е число месяца, следующего за истекшим кварталом, налоговые органы обязаны принять в отношении организации решение об отмене предоставленного права.

То есть в этом случае возникает вопрос о наличии оснований для восстановления возможности реструктуризации задолженности предприятиями, ранее утратившими его, но восстановившими свою платежеспособность.

Министерство по налогам и сборам России своим проектом, разработанным совместно с Министерством экономического развития и торговли Российской Федерации и Министерством финансов России (сейчас этот проект на утверждении в Правительстве Российской Федерации), предлагает возобновить такую возможность при условии оплаты текущих налоговых платежей, сумм в погашение задолженности в соответствии с утвержденным графиком и пеней, начисленных за неуплату с момента нарушения условий реструктуризации, а также при досрочном выполнении графика

погашения задолженности за один квартал. Принятие этого документа представляет организациям и предприятиям «сошедшим» с реструктуризации, еще один шанс для отсрочки с погашением задолженности. Но для этого необходимо выработать определенные условия. И прежде всего:

- оплата в полном объеме ежемесячных текущих налоговых и других платежей в бюджет.

А. САМБА... зам. начальника УМНС России по Бур...

«НАЛОГ ЮУНДЭ ХЭРЭГТЭЙБ?»

хургуулийн хурагша Е.Курочкина түрүү хуури эзлээ. Ивалгын аймагай Гильбэрэн дунда хургуулийн С.Донсорунова хоёрдохи хуурида гарахан байна. Улаан-Үдэн 1-дэхи УПК-гай 11-дэхи классай хурагша Е.Кокорина шангай 3-дахи хуурида гараа.

Тус хэмжээ ябуулга мүнөө үедэ хуралсалай программада «Россин налогууд» гэхэн курс оруулбал, хэрэгтэй байһыень гэршэлээ.

Гадна энэ жэл налог тухай эрхим хэсгээ ба хэмжээ ябуулга гэхэн конкурс дунда хургуулийн багшанарай дунда үнгэргэгдэһэн байна. 24 хүн энэ конкурсо хабаадаа.

Загарайн аймагай Шэнэ Бэрээнэй дунда хургуулийн түүхын багша А.Ю.Леонов, Яруунын аймагай Ульдэргын дунда хургуулийн багша Т.А. Климова, Ивалгын аймагай Гильбэрэн дунда хургуулийн багша Г.Б.Гендунова болон бусад жюрин анхарадаа һонирхолтой хэсгээлүүды үнгэргэһэн байна.

жэл гуманитарна предметүүдээр үнгэргэгдэдэг шадагшад республиканска олимпиадын үедэ түүхын хэсгээр хуулийн ёһо гуримаар болоо юм.

Олимпиадада аймаган 13, мүн хотын 3 хургуулийн шадагшад хабаадаа. Хоёр шатаһаа бүридэһэн энэ шадагшад үхибүүд түрүүн тестын 45 асуудалда хариулав. 2 кроссвордын, бодолгын даабаринуудые хариулав, һүүлээрнэ билэдэн систем ээр шалгалта тушаагаа. «Юундэ хэрэгтэйб?», «Россин Федерациин налоговой инспекции министр байгаа хаа», «Бидэ ба гүрэн, улсуудай хоорондо хэрэгтэйб?» гэхэн төмөрүүдээр найруулануудые бэлдэхэ шадагшадтай байгаа.

Олимпиадын гэгшүүд Буряад Республикын УМНС-эй олоцдоо тараадаг хэрэгүүдэй таһагай начальник Наталья Маева түрүүтэй налогын олимпиадын дүнгүүдые үнэлж, илагшадые олшруулээ. Хяагтын аймагай 11-дэхи

НИГҮҮЛЭСХЫ СЭДЬХЭЛЭЙ АКЦИ

Буряад Республикада налогой органуудай байгуулагдаһаар 12 жэлэй һайндэрэй үедэ республикын бүхы налогой инспекцидэ нигүүлэсхы сэдьхэлэй акци июль һарада үнгэргэгдөө. 20 мянган түхэриг, хубсаһа хунар, налогуудые, нааданхайнуудые суглуулаад, үншэн үхибүүдэн гэртэ.

наһажал зоной интернада дамбуулагдаа. Бэшүүрэй хүүгэдэй санаторидо, Шэнэ Бэрээнэй социальна адаптациин түбтэ, Яруунын бэе муутай хүүгэдэй хургуулида, Прибайкалийн социальна-реабилитационно түбэй үхибүүдтэ адресна туһаламжа үзүүлээ юм.

Тус материалнуудые манай корреспондент Эшигма ЦЫБЕНОВА бэлдэбэ.

«ЖЭЛЭЙ ЭРХИМ НАЛОГ ТҮЛЭГШЭ»
Тус конкурс республикада 2000 ондоо үнгэргэгдэжэ, мүнөө заншалта тухай үнгэргэгшэ жэл АО «Нефтепродукт» гэхэн концернэй бүлгэм, Сэлэнгын хуурай Кабанскийн загаранай тус хүндэтэ нэрэ хүртэһэн байна.

ХАРГЫН АСУУДАЛ ҺҮНИЙН ЗҮҮДЭН БОЛОНХОЙ

Буряад Республикын Президент болон Правительствын хэблэлэй албаны үнгэргэдэг заншалта үндэс автомобильна тухайнуудые хүтэлбэрилгэ талаар Буряад Республикын гүрэнэй хорооной тусхайлогшо Александр Фоменко хабаадаһан байна. Тус хороон хадаа тусуулагдаһаар оройдоол харахад болонхой. Хэды үндэс тэбэшье тус эмхиин ажалые тэмдэгтээр. Мүнөөнэй байдал, заншалтанууд ба шийдэмжгүй асуудалнууд Александр ФОМЕНКО хөөрөбэ:
Автомобильна харгыны барижа байхын, хэды хойноһоо харахын, харгалхын тула, мүн шэнэ түсэблэжэ барихын асуудалнуудые гүрэн хэмжээндэ шийдэхэ

гол зорилготойбди. Бүхы автомобильна харгынууд гурбан бүлэг боложо хубаарна. Нэгэдэхи бүлэгтэ ниитын хэрэглэдэг харгынууд ороно. Манай республикын иимэ харгынуудай утань 6478 километр юм. Хоёрдохи

бүлэгтэ нютаг нютагуудай захиргаануудта хабаатай харгынууд болоно. Тиэхэдэ гурбадахи бүлэгтэ элдэб эмхинүүдэй хэрэглэдэг харгы ороно.

Республикымнай харгынуудай 51 процентнь асфальт

бюджетэй мүнгэн болоно. Байгша ондо 598 миллион түхэриг мүнгэнэй ажал харгынууд дээрэ хэгдэхэ түсэбтэй. Мүнгэнэй дуталдаа хаа, Буряад Республикын Президент Леонид Потапов болон манай Правительство элдэб янзын туһа хүргэнэ.

Минии хүтэлбэрлэжэ байһан хороон ямар бэ даа предприятитай хэлсээ батална. Тус хэлсээнэй ёһоор, тэрэ эмхи хаанаб даа нэгэ тээ харгы заһабарилха үүргэтэй болоно. Тэрэ ажалдань бидэ мүнгэ һомолнобди. Хододоо маанадтай хамта хүдэлдэг «Бурявтавотдор» гэхэн предприятие нэрлэмээр. «Улаан-Үдэ-Романовка-Шэтэ» гэхэн харгы дээрэ «Мостоотряд-134» гэхэн нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэм заһабарилга хэнэ. «Тресково-Оймур-Сухая» гэхэн харгы дээрэхи Сэлэнгэ мурэн дээгүүр хүүргэ мүн энэ бүлгэм барилга хэжэ байна. Үшөө тиэхэдэ «Байкал-мост» гэхэн хаамал түхэлэй акционернэ бүлгэм «Икат-плюс» гэхэн ООО, «Ока-К» гэхэн ООО маанадтай яһала һайн хүдэлжэ байдаг.

2002 оной 9 һара соо хүдөөдэ 10 километр харгы заһабарилгада, ашагалда тушаагдаа. Бэшүүрэй аймагта Харлун ба Дунда Харлун хурунуудые холбодог харгы заһабарилгада, Хориин

аймагай Алан хуурин хүрэхэ харгы шэнэлэгдээ. Улаан-Үдэ-Хяагта гэхэн федеральна харгы дээрэхи Дунда Үбэ-хэнэй хажуудахи һүүлшын 5,8 километр һаяхана ашагалда тушаагдаба гээшэ. Хойто Байгалай аймагта Кичера гэхэн гол дээгүүр, Хурам-хаанай аймагай нэгэ гол дээгүүр хүүргэнүүд, тэрээн дээгүүр автомобильнууд ябажа эхилээ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 8 километр харгы, хэдэн хүүргэнүүд заһабарилгадаха.

Мүнгэнһөө дулдыдажа, шэнэ харгынуудые бариха аргагүйбди. Тиймэһээ байһан харгынуудаа һайн зандань байлгаха гэхэн гол зорилго болоодхино.

Борис БАЛДАНОВ.

На конкурс «Улыбка Фортуны - 2002»

МИР НА ЭТО ЛАДОЧЯХ

Чингисэ зонко нел тогдани крометную десно. Сергей Манжигеева «Мир на моих ладожах».

Вместе с Чингисом каталась в Средиземном море, которое удивляло нас ярким лазурным цветом, каталась на волнах...

«Аламжа мэргэн Архун гоохон хоёр - 2002» гэхэн конкурсдо

«Гуа сэсэн хатан-2002» гэхэн конкурсдо

«ГАНСАНАА ГАЗАР ДҮҮРЭХЭ»

Буряад Харагтай Хани Гомоон Доржон хамгаатан, Алагтайн хатуу шувуун шувууд тэрэгжээ явбал манарые гадаргаан соогоо...

УТАЙ САГААН ТАБИСУУРААР

Олондоо хүндтэй, мэдээ болохон дуурисха удаган Валентина Батуевна БААТАХИНОВА тухай хоорхэ хүсээ үншэй түрэн юм.

Д. ДОРЖИЕВА, Россия Уран зохёолной болон Журналистнуудай холбооний гэшүүн.

БУРДРАМА - КАМЕРТОН СЦЕНИЧЕСКОЙ РЕЧИ БУРЯТСКОГО ЯЗЫКА

Начинатели и основоположниками бурятского драматического театра были выдающиеся, талантливые и высокоодаренные артисты-самородки Гомбо Цыденжанов, Намжил Балдано, Чойжи-Нима Генинов, Цэрэн Шагжин, Жугдур Пагваши, Мария Шамбуева, Бладимир Халматов, Мария Степанова, Найдан Гендунова, Буянта Аюшин, Дагва Дондуков, Бамжишима Ринчино, Цэрэн Дамдинов, Георгий Лосев, София Халтагарова, Сэнгэма Гончигова, Антроп Ильин, Петр Николаев, Сундур Рабсалов, которые впоследствии были удостоены высоких званий народных артистов СССР, РСФСР и БМАССР.

Они ворвались в советское искусство в начале 30-х годов радостно и шумно, подбиваемые шквальным ветром послереволюционных событий и культурной революции в Бурят-Монголии. Их вдохновляли безграничная надежда и вера в то, что счастье - истинное предназначение человека на земле.

Мне - мальчику тех школьных лет, не раз приходилось видеть их блистательные роли в различных спектаклях как в классических русских «Отелло», «Чайка», «Гроза», так и в бурятских «Чойжид хатан», «Кнут тайши», «Тасалдал», «Дүлэн» и т.д. Они воистину являются основоположниками бурятского национального драматического театра.

В те далекие довоенные годы меня, мальчика вышедшего из степного улуса, особенно очаровывала блистательная игра артиста Чойжи-Нимы Генинова в различных пьесах русских и бурятских драматургов, оставившая во мне до сих пор неизгладимое впечатление и восхищение его талантом. В послевоенные годы мне приходилось много раз встречаться с ним, обмениваться мнениями о судьбе бурятского литературного языка, а также о проблемах сценической речи.

Признание Ч.Н. Генинова как талантливейшего актера, пришло после таких ролей, как Норин в спектакле Ц. Шагжина «Будамшу»; ламы в «Кнуте тайши» Х. Намсараева; Пология во «Брагах» М. Горького, Рогова в «Барометр показывает бурю» Д. Батожабая и т.д. Актерские роли, сыгранные Ч.Н. Гениновым, всегда отличались искрометностью и фееричностью, подкупали зрителей своей удивительной искренностью и каким-то особым ощущением национального характера. Особенно отличился он в комическом амплу, здесь его многие достижения остаются до сих пор непревзойденными.

Обладая чарующим, красивым тембром голоса, он великолепно исполнял бурятские и монгольские народные песни. Изумительные песни Генинова, хоть и редко звучат по радио, но по сей день трогают сердца слушателей разных поколений. При этом виртуозно аккомпанировал себе на бурятском народном инструменте - хуре.

Как актеру и мастеру художественного слова ему хотелось поделиться своим опытом. Он опубликовал книгу «Уран үгэ тухай» (О красоте речи) (Улан-Удэ, Бургуз, 1965, под редакцией ученых БКНИИ Ц.Б. Цыдендамбаева и Г.О. Тугенова).

Данная книга - это первое исследование, посвященное проблемам орфоэпии бурятского литературного языка. Ч.Н. Генинов в вводной части своей книги отмечает, что через звучащее слово можно особенно наглядно раскрыть глубину художественных произведений Х. Намсараева, Н. Балдано, Ц. Дона, Б. Абидуева, Д. Дашинимаева, Ц. Галсанова, Ц.Д. Дондоковой и других.

В соответствии с замыслом и задачами учебное пособие Ч.Н. Генинова содержит следующую структуру: 1. Оролто үгэ (введение); 2. Хурса того үгэ тухай (о ясном слове, дикции); 3. Орфоэпи - зүб хэлэлгэ (правила произношения); 4. Хоолой (голос).

Человек большой культуры и заботливый наставник молодых артистов, Ч.Н. Генинов воспитал немало талантливых чтецов и актеров. Его речь была своего рода камертоном орфоэпической нормы бурятского литературного языка. В связи с возрождением бурятского языка и культуры бурятского народа книга Ч.Н. Генинова «Уран үгэ тухай», ставшая библиографической редкостью, является тем необходимым учебником, который окажет своевременную помощь в обучении бурятского языка. Без всякого преувеличения следует сказать, что его книга является подлинно научным исследованием, внесшим значительный вклад в разработку многих вопросов по обучению правильной литературной речи бурятского языка.

В связи с этим он рассматривает прежде всего вопросы: как научиться управлять своим речевым аппаратом и как научиться владеть своим дыханием. Он пишет, что для того, чтобы установить правильный дыхательный режим, нужно натренировать дыхательный аппарат - устойчивую диафрагму, способную подчинять дыхательные процессы воле артиста в зависимости от смысловой и эмоциональной задачи. Для этого им предлагается ряд упражнений для тренировки речевого аппарата.

Голос - единственный инструмент, посредством которого артист доносит через звучащее слово идею и мысль произведения, будь это стихотворение, пьеса, спектакль и др. И чтобы голос актера стал сильным, выносливым, обладал бы достаточным объемом звуковых тонировок и ровными звуковыми регистрами, автор предлагает различные методы развития голоса.

Особое внимание Ч.Н. Генинов уделял дикции и правильному произношению слов. В связи с этим он отмечает, что всякая неясность дикции у артиста катастрофически отвлекает внимание слушателей от развития сквозного словесного действия, от сюжетных движений. Недопустима поэтому нечеткость произношения отдельных звуков и слов.

К сожалению, у нас до сих пор нет еще общих правил произношения. Из-за неразработанности орфоэпических норм бурятского языка не имеем до сих пор времени орфоэпического словаря бурятского языка. Вопросы произношения не стали объектом серьезного исследования бурятских

Мнение лингвиста

лингвистов, хотя имеется книга профессора Э.Р. Раднаева «Буряад хэлэй орфоэпиэ» (Обучение в бурятской школе в диалектных условиях. Улан-Удэ, 1976), требующая, с нашей точки зрения, определенных корректировок. При написании своей книги Э. Раднаев почему-то не сделал нужным сделать ссылку на эту великолепную книгу Ч.Н. Генинова, в которой впервые заложены основные идеи орфоэпии бурятского языка и очень профессионально решены многие ее актуальные вопросы.

Не должно успокаивать кажущееся благополучие в сценической речи драматических артистов, певцов и дикторов радио и телевидения, и наличие некоторых нормативов, определяющих известные правила произношения. Тем более, что наши оперные и драматические артисты, а также дикторы радио и телевидения допускают досадные искажения в произношении бурятских слов. Например, из-за отсутствия дифтонгоидной буквы «еө» и краткого «ө» в бурятском алфавите, а также неудачное заимствование из русского алфавита сотированных выражений типа «аяа», «еө», «юу» привело к разлобою в произношении и письме, например, говоря и поют: түхээрэ вместо түхээрхэ, түхээрэн вместо түхээрэн, морииндоо вместо мориндоо, абяан (получается абиаан) вместо абиаан, хуряаха (получается хурйааха) вместо хурйааха, а также бурятский фарингальный «г» в словах типа гар, сагаан, ууган произносится в заднеязычном русском варианте как «гарнитура», «Гагарин» и т.д.

Как известно, правильно звучащая бурятская речь в основных своих положениях опирается на общепринятое хори-бурятское произношение, которое широко внедряется и распространяется среди бурятского населения через школьные уроки, радиопередачи и постановки Бурятского академического театра им. Х. Намсараева.

Теперь, когда бурятский язык приобрел официальный статус государственного языка РБ, нашим Правительством выдвинута задача повышения бурятского языка в школе. Преподавание бурятского языка и художественное чтение на бурятском языке становятся органической частью учебно-воспитательной работы учащихся в школе, а также входят в систему подготовки учителей бурятского языка и литературы Бурятского государственного университета. В этом отношении, т.е. в постановке орфоэпической нормы бурятского литературного языка, большую роль играют артисты бурятского драматического театра, который является штабом и ревизором бурятского литературного языка.

Все вышесказанное побуждает нас сказать, что переиздание книги народного артиста РСФСР Чойжи-Нимы Генинова «Уран үгэ тухай» имело бы важное значение в деле образования и эстетического воспитания подрастающих поколений, а также в установлении орфоэпической нормы сценической речи бурятского языка.

Улзы-Жаргал ДОНДУКОВ.
Академик Академии наук высшей школы, заслуженный деятель науки Российской Федерации, доктор филологических наук, профессор БГУ.

ШЭНЭ НОМ

ЭХИНДЭНЬ - «ЭБТЭЙ ДҮРБЭН АМИТАН»

«Данзан баабайн онтохонуудһаа» гэхэн нийтэ гаршар дор хэблэгдэхээр хараалагдаһан һубарил бүлэгэй «Эбтэй дүрбэн амитан» гэхэн түрүүшын ном гараба.

Данзан баабай бол бурханай дүр зурагуудые бүтээдэг баһтан Буряадай урлагшын уран зурагша Данзан Дондоков болон. Уран бүтээдые тэрэ анхан Сэлэнгын Загастайн дасалһаа эхлээд Монголой Багшын хүрэн хүрэтэр шуудалжа гараһан габыятай Өөрынгов басаган Нима-Цырендэ (Любовь) багаһаань Бурхан шажанай түүхэ домогуудые, тон түрүүн «Улыгэр далайн» онтохонуудые хөөржэ үгэдэг һэн ха. Нимацырен абадаа туһалһаар мүн ээ Бурхан бүтээдэг зурашан, уран зурагшонжэ эдг мөргөжэ элэн болоһон байна. Мүнөө Янжамга гэжэ басаганинь нагаса абынгаа талаан бэлтхэ уг дамжан абада мүн ээ Бурханай дүр бүтээдэг болонхой.

Эсэгынгээ хөөрэдэг улыгэр онтохонуудые Нимацырен Данзановна мүнөө үелн хүүгэдэй ойлгохоор, орд хэлэн дээрэ найруулжа, гоё найжан шэмэглэлүүдтэйгээр 3000 хэнгээр хэблүүлэб.

Наяхана Үндэһэн номон саңда «Эбтэй дүрбэн амитан» гэхэн номтон танилсага амжалтатайгаар үнгэрөө. Доцент Ольга Герасимова түрүүтэй Соёлой академин эстрада режиссурын хэлтсэй оюутад ухаатай сэгэн шубуухан түрүүтэй туулай биншэн, заан гээд, эбтэй дүрбэн амитагай хөмороого орхижо, дам дамаа ахамдаа хүндэлжэ, эбтэ ололсоһон тухай зүжэггэмэл наада үнэншэмэ гөсөр гүйсэдхөө.

Соёлой министр Владимир Прокопьев урданай багша Валентина Цыренова түүхын эрдэмэй доктор Любовь Абасва уран зохиолшо Цыденжаб Жимбойн соёлой хүдэлмэрини ветеран Антоний Майорова болон бусадшэгэ ном зохиожо зориглоһон Нимацырен Дондоков амарналжа, саашанхи ажалдаһ амжалта хүсэбэ.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ

Среда, 20

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Семейные узы». Сериал
11.10 Тайны века. «Последний полет
Галерея Чкалова»
11.50 «Ералаш»
12.10 «Фабрика звезд»
12.40 Детский сериал «Твинисы»
13.00 Новости
13.15 Х/ф «Факты минувшего дня».
1-я серия
14.35 «Ералаш»
15.00 Телеканал «Новый день».
«Гении и злодеи» Фритц Хоф Нансен
15.30 Телеканал «Новый день».
«Колдунь». 1-я серия
16.00 Новости
16.15 «Фабрика звезд»
16.50 Т/с «Ледниковый период». 6-
я серия
18.00 «Большая стирка»
19.00 «Речерные новости»
19.20 Михаил Ульянов в программе
«Жизнь замечательных людей»
20.00 «Семейные узы». Сериал
21.00 «Русская рулетка»
22.00 «Ересь»
22.40 Т/с «Ледниковый период». 7-
я серия
23.45 Человек и закон
00.30 «Фабрика звезд»
01.00 «Ночное время»
01.20 Телеканал «Новый день».
«Идолы». Одри Хелберн
01.50 «Апология»
02.25 Телеканал «Новый день».
«Далекая палуба»
02.55 «Апология»

«РОССИЯ»

07.40 Утро Бурятии
07.45 «Доброе утро, Россия!»
10.45 Т/с «Нина. Расплата за любовь»
11.50 Т/с «Марш Турецкого-3. Кто
стреляет последним»
12.45 Вести Дежурная часть
13.00 Вести
13.20 Ток-шоу «Цена успеха»
14.15 «Комиссар Рекс». Т/с

15.15 «Экспертиза»
15.30 «Москва-Минск»
15.45 Рести-Москва
16.00 Вести
16.20 «Что хочет женщина». Ток-шоу
с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
17.20 Х/ф «К расследованию присту-
пить»
18.45 Вести. Дежурная часть
19.00 Вести

БТРК

19.20 Бамбаахай
19.40 Слово депутату Государ-
ственной Думы РФ. (Фракция «Яблоко»)
19.50 Дефиле от салона «Италмода»
19.55 Гороскоп
20.00 Байгал. Инф. программа
20.15 Прогноз погоды и Рек-тайм -
время Вашей рекламы!
20.20 Спортивная программа «Тамир»
20.40 «Толи». Худ.-публ. программа.
Прямой эфир
21.15 Спокойной ночи, малыши!
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и Рек-тайм -
время Вашей рекламы!
21.55 Зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 «Вести - Бурятия»
22.45 Прогноз погоды и Рек-тайм-
время Вашей рекламы!

«РОССИЯ»

22.55 Т/с «Нина. Расплата за любовь»
00.00 Т/с «Марш Турецкого-3.
Золотой выстрел»
01.00 Ток-шоу «Рести +»
01.35 Последний сеанс. Премьера.
Фильм Жерара Корбю «Король танцует»
03.50 «Дорожный патруль»
04.00 «Горячая десятка»

Тивиком

07.00 «Сейчас». Погода. Гороскоп
07.30 «Лоск»
08.00 Fox Kids на REN TV. Т/с
«Черепашки ниндзя: новая мутация»
08.30 Fox Kids на REN TV. М/с «Джим
Баттон»
09.00 Fox Kids на REN TV. М/с
«Человек-паук»
09.30 «Большие деньги»
10.30 «24»
10.45 Погода

10.50 Х/ф «Роспитание Аризоны»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Т/с «Яго - темная страсть»
14.30 «24»
14.45 Погода
14.50 «Такая профессия»
15.20 Т/с «NEXT»
16.35 Fox Kids на REN TV. М/с
«Человек-паук»
17.05 Fox Kids на REN TV. М/с «Джим
Баттон»
17.35 Fox Kids на REN TV. Т/с
«Черепашки ниндзя: новая мутация»
18.05 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир
Бобби»
18.25 «Муз. поздравления»
18.50 Ток-шоу «Семейные страсти»
20.00 «Сейчас». Погода. Гороскоп
20.30 «Лоск»
20.55 Т/с «Симпсоны»
21.20 Телесериал «NEXT»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп.
«Лоск»
23.00 Кино «Каратэ Кид-3»
01.40 «24»
02.05 «Иллюзион». Историческая
мелодрама «Покорение»

«АРИГ УС»

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс
08.45 Спорт. Погода
08.50 Жизнь без риска
08.55 Формула успеха
09.05 М/с «Гарфилд и его друзья». 73с.
09.30 Сто чудес света: «Ролк:
испанский изгнанник»
10.30 Без протокола
11.25 Т/с «Направляясь на юг», 11 с.
12.30 Новости
12.35 Паутина
12.45 Новости
12.50 Тушите свет
13.00 Новости. Спорт. Погода
13.30 Х/ф «Еще не вечер»
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.25 Публичные люди
17.45 Победоносный голос верую-
щего
18.15 Музыкальный подарок
18.40 Рысхий свет
18.55 «Без галстука» с И.Зайцевой
19.30 Т/с «Энн из поместья «Зеленые

крыши», 14 с.
20.00 ТК «Ариг Ус» представляет:
«Будни»
20.30 Жизнь без риска
20.35 Восточный экспресс
20.50 Формула успеха
21.00 Т/с «Пейзаж с убийством»: «Митя»
22.05 Тушите свет
22.20 Ю. Богатырев, Н. Гриценко,
Б. Токарев в х/ф «Два капитана», 1 с.
23.30 Восточный экспресс
23.45 Смотрите, кто пришел
00.00 Новости
00.30 Без протокола

СТС - «БАЙГАЛ»

17.00 Т/с «Пляжный патруль»
18.00 Т/с «Друзья»
18.30 Комедийный клуб «Полшестого»
представляет «33 квадратных метра»
19.00 Ток-шоу «Девичьи слезы»
20.00 «Осторожно, модерн-2»
20.30 Детали. Жизнь в подробностях
21.00 Т/с «Агентство НЛС»
21.55 Программа Арины Родионовой
«ДЕФИЛЕ от салона «ИТАЛМОДА».
«Супермента»
22.00 Кино на СТС: «12 обезьян»

НТВ

07.40 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТР
08.30 «Сегодня»

ПРОДАЕМ ООО «ВИЗОР»

Пилорамы ленточные горизонтальные
Пиломатериал
Электродвигатели
Закупаем лом черных и цветных металлов
Сдаем складские помещения
Требуются рабочие на ленточную пилораму

Адрес: ул. Нахалова, 2а.
26-29-23 26-10-66

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Четверг, 21

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Семейные узы». Сериал
11.10 Человек и закон
11.55 «Ералаш»
12.05 «Фабрика звезд»
12.35 Дисней-клуб: «Черный плащ»
13.00 Новости
13.15 «Факты минувшего дня».
2-я серия
14.40 Телеканал «Новый день».
«Далекая палуба»
15.10 Телеканал «Новый день».
«Идолы». Одри Хелберн
16.00 Новости
16.15 «Фабрика звезд»
16.50 Т/с «Ледниковый период». 7-
я серия
18.00 «Большая стирка»
19.00 «Речерные новости»
19.20 «Сами с усами»
20.00 «Семейные узы». Сериал
21.00 «Слабое звено»
22.00 «Ересь»
22.40 Т/с «Ледниковый период». 8-
я серия. Заключительная
23.45 «Ледниковый период»:
«Досье»

00.30 «Фабрика звезд»
01.00 Ночное «Время»
01.20 Телеканал «Новый день».
«Русский экстрим»
01.50 «Апология»
02.25 Телеканал «Новый день».
«Искатели». Северная Атлантида
02.55 «Апология»

«РОССИЯ»

07.40 Утро Бурятии
07.45 «Доброе утро, Россия!»
10.45 Т/с «Нина. Расплата за любовь»
11.50 Т/с «Марш Турецкого-3.
Золотой выстрел»
12.45 Вести. Дежурная часть
13.00 Вести
13.20 Ток-шоу «Цена успеха»
14.15 «Комиссар Рекс». Т/с
15.15 «Экспертиза»
15.30 «Рся Россия»
15.45 Вести-Москва
16.00 Вести
16.20 «Что хочет женщина». Ток-шоу
с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
17.20 Х/ф «К расследованию присту-
пить»
18.45 Вести. Дежурная часть
19.00 Вести

БТРК

19.20 Детское время. Мультфильм
Челустаевские бусинки

19.50 Дефиле от салона «Италмода»
19.55 Гороскоп
20.00 Байгал. Инф. программа
20.15 Прогноз погоды и Рек-тайм-
время Вашей рекламы!
20.20 Мунхэ зула
20.45 «Содружество сердец».
Грузинский культурный центр
21.05 Социальное страхование.
Кабанский район
21.15 Спокойной ночи, малыши!
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и Рек-тайм -
время Вашей рекламы!
21.55 Зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 «Вести - Бурятия»
22.45 Прогноз погоды и Рек-тайм -
время Вашей рекламы!

«РОССИЯ»

22.55 Т/с «Нина. Расплата за любовь»
00.00 Т/с «Марш Турецкого-3.
Золотой выстрел»
01.00 Ток-шоу «Рести +»
01.35 Киноакадемия. Х/ф «Спасибо за
шоколад»
03.40 «И дольше века...». Программа
Владимира Молчанова. «Анни Жирардо»
04.20 «Дорожный патруль»

Тивиком

07.00 «Сейчас». Погода. Гороскоп
07.30 «Лоск»
07.40 «Ищу семью»
08.00 Fox Kids на REN TV. Т/с
«Черепашки ниндзя: новая мутация»
08.30 Fox Kids на REN TV. М/с «Джим
Баттон»
09.00 Fox Kids на REN TV. М/с
«Человек-паук»
09.30 «Большие деньги»
10.30 «24»
10.45 Погода
10.50 Триллер «Подстава»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Т/с «Яго - темная страсть»
14.30 «24»
14.45 Погода
14.50 «Очевидец»
15.20 Т/с «NEXT»
16.35 Fox Kids на REN TV. М/с
«Человек-паук»
17.05 Fox Kids на REN TV. М/с «Джим
Баттон»
17.35 Fox Kids на REN TV. Т/с
«Черепашки ниндзя: новая мутация»

18.05 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир
Бобби»
18.25 «Муз. поздравления»
18.50 Ток-шоу «Семейные страсти»
19.55 «Лоск»
20.00 «Сейчас». Погода. Гороскоп
20.20 «Радар-спорт»
20.55 «Симпсоны»
21.20 Телесериал «NEXT»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп.
«Лоск»
23.00 Х/ф «Испанская актриса для
русского министра»
01.15 «24»
01.40 «Иллюзион». «Баркли с Бродвея»

«АРИГ УС»

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс
08.45 Спорт. Погода
08.55 Жизнь без риска
09.00 Формула успеха
09.10 М/с «Гарфилд и его друзья», 74 с.
09.35 Сто чудес света: «Шагающие
птицы»
10.35 Без протокола
11.25 Т/с «Направляясь на юг», 12 с.
12.30 Новости
12.35 Паутина
12.45 Новости
12.50 Тушите свет
13.00 Новости. Спорт. Погода
12.35 Х/ф «Деревенская история»
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.25 Публичные люди
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.45 Рысхий свет
19.00 Бизнес-экспресс
19.15 Т/с «Энн из поместья «Зеленые
крыши», 15 с.
19.45 Мы и налоги
20.00 Новости
20.25 Жизнь без риска
20.30 Восточный экспресс
20.45 Формула успеха
20.55 Т/с «Пейзаж с убийством»:
«Ксения»
22.00 Тушите свет
22.15 Автопрограмма «АВС»
22.20 Х/ф «Два капитана», 2 с.
23.30 Восточный экспресс
23.45 Смотрите, кто пришел
00.00 Новости
00.30 Премьера. Одиночки

СТС - «БАЙГАЛ»

17.00 Т/с «Пляжный патруль»
18.00 Т/с «Друзья»
18.30 «33 квадратных метра»
19.00 Ток-шоу «Девичьи слезы»
20.00 «Осторожно, модерн-2»
20.30 «MUSIC CLUB»
21.00 Т/с «Агентство НЛС»
22.00 Кино на СТС: «Белый шквар»

НТВ

07.40 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТР
08.30 «Сегодня»
08.35 Утро на НТР
09.00 «Сегодня»
09.10 Утро на НТР
09.30 «Сегодня»
09.40 Утро на НТР
09.55 Т/с «Скорая помощь-5»
10.50 Погода на завтра
11.00 «Сегодня утром»
11.20 Чистосердечное признание
12.00 «Сегодня»
12.05 «Квартирный вопрос»
Романтический интерьер»
13.00 «Сегодня»
13.05 Х/ф «Любимая женщина»
механика Гаврилова»
14.40 Криминал
15.00 «Сегодня»
15.05 Т/с «Третий лишний»
15.40 Детектив «Она написала
убийство»
16.00 «Сегодня»
16.45 Вор должен сидеть в тюрьме»
Ток-шоу «Принцип домино»
18.00 «Сегодня»
18.05 Сериал «На углу,
Патриарших-2», 6 серия
19.00 «Сегодня»
19.15 «Национальная безопасность»
Украденное море». Расследование
НТР.
20.00 «Сегодня»
20.35 Т/с «Крот-2», 11 серия
21.45 Сериал «На углу,
Патриарших-2», 7 серия
23.00 «Сегодня вечером»
23.35 Сериал «Третий лишний»
01.25 «Крот-2». Детектив
02.25 «Кома»

Кто хочет лизнуть ЛИЗУНЕЦ?

Важным фактором при выращивании
скота является обеспечение животных
необходимым количеством
солей и минералов.

Соль-лизунец стимулирует пищеварение и усвоение организмом питательных
веществ. Недостаток соли вызывает потерю аппетита, веса, снижение удоя, а также
влечет за собой осложнения при воспроизводстве потомства, уменьшение прироста
поголовья и снижение естественного иммунитета.

Количество соли потребляемой животными может изменяться. Исследования
показывают, что содержание соли в кормах подвержено значительным колебаниям.
Соль лизунец гарантирует стабильное содержание всех минеральных
веществ, необходимых животным. Не существует определенного стандарта
необходимого количества соли для ежедневного потребления. Это значит, что
несмотря на равное количество потребляемого корма каждому животному
требуется разное количество соли.

Соль-лизунец эффективен, так как в нем не происходит потери соли.
При использовании лизунцов передозировка невозможна.

Каждое животное потребляет то количество соли, которое ему необходимо.
СОЛЬ ЛИЗУНЕЦ РЕКОМЕНДУЕТСЯ ИСПОЛЬЗОВАТЬ ПРИ ЛЮБОМ КОРМЛЕНИИ.

СОЛЬ-ЛИЗУНЕЦ (для животноводства)

Актив и К г. Улан-Удэ, ул. Тулунца, 43, каб. 11
41-21-89 ф. 41-29-87

Пятница, 22

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Телеканал «Доброе утро»
Новости
«Семейные узы» - Сериал
«Ледниковый период» - Док-реалити

«Большая стирка»
Вечерние новости
Документальный детектив «Чикаго»
«Семейные узы» - Сериал

РОССИЯ

Утро Бурятии
«Доброе утро, Россия!»
Т/с «Нина Распутная за любовь»

БГТРК

Детское утро. Мультфильм
«ОтТинис» - Программа для детей

20.25 «Улыньшур» - Музыкальная программа
20.40 «Приглашая на верность»
20.55 «Ваше право». Ответы на вопросы телезрителей

«РОССИЯ»
22.50 Алла Пугачева, Валерий Леонтьев и Николай Басков в гостях у Игоря Крутого

Тивиком

07.00 «Сейчас». Погода. Гороскоп. «Лоск»
7.30 «Рада-сити»
08.00 Fox Kids на REN TV. Т/с «Черепашки

12.30 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Т/с «Яго, темная страсть»
14.30 «24»
14.45 Погода
14.50 Д/ф «CUBA LIBRE - ядерный коктейль»

Ариг Ус

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс

Акупунктурное программирование
ИЗЛИШНИЙ ВЕС
АЛКОГОЛИЗМ
ТАБАКОКУРЕНИЕ
Санкт-Петербург
Медицинский центр «ВИТА ВАЛИДА»

ПРИГЛАШАЕМ НА «ТАНГО!» ИЛИ НА «ВАЛЬС»?
Врачи различных специальностей хорошо знают, что избыточный вес - это не только косметологическая проблема...

СИС - БАЙКАЛ

12.30 Новости
12.35 Паулига
12.45 Новости
12.50 Тушите свет

НТВ

07.40 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТВ

СИС - БАЙКАЛ

10.50 Погода на завтра
11.00 «Сегодня утром»
11.20 Док. драма «Преступление и наказание»

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

Суббота, 23

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Новости
Мультсеанс: «Пес и кот»
Т/с «Флиппер»

«Тайны забытых побед».
Исторический побег из плена»

РОССИЯ

08.20 Х/ф «Гонимые». 1972 г.
09.40 «Студия «Здоровье»

«Бумеранг»
22.00 Время
22.30 Х/ф «Легионер»

РОССИЯ

08.20 Х/ф «Гонимые». 1972 г.
09.40 «Студия «Здоровье»

БГТРК

18.00 «О сокровенном»
18.20 Рек-тайм - время Вашей рекламы!

20.50 Т/с «Бригада»
22.00 Вести
22.25 «Зеркало»

Тивиком

08.00 «Лоск» «Сейчас». Погода
08.30 Д/ф «Дикая планета»: «Зубастые и когтистые»

СИС - БАЙКАЛ

09.00 Т/с «Зак и секретные материалы»

14.45 К 10-летию ТК «Ариг Ус»: международный фестиваль «Звезды Белого месяца» (2002 г.) - 1 ч.
16.00 Новости Погода

СИС - БАЙКАЛ

09.00 Т/с «Зак и секретные материалы»

01.40 Т/с «Убойная сила-3»
02.30 Кино на СТС: «Дантист на диком Западе»

НТВ

07.50 Детское утро на НТВ. Сказка «Конек-горбунко»
09.00 «Сегодня»

СЮЛТИЙ, ВЕРНОСТЬ, ТРАДИЦИИ
СОКИ, НЕКТАРЫ И НАПИТКИ
Фруктовый сад
Тонус
Я
Фрустайл
Фрутоляна
Моя семья
Чемпион
Бэбзика
Курортная серия

Ариг Ус
09.00 Новости. Спорт. Погода
09.45 М/с «Гарфилд и его друзья», 76 с.

Ариг Ус
09.00 Новости. Спорт. Погода
09.45 М/с «Гарфилд и его друзья», 76 с.

Ариг Ус
09.00 Новости. Спорт. Погода
09.45 М/с «Гарфилд и его друзья», 76 с.

Х. Намсараевтай нэрэмжэтэ БГАТД-ын 70 жэлэй ойдо

«ТАБАН ХУРГАН ШЭНГИ ТААТАЙ ЗАЛУУ НҮХЭДНАЙ...»

Хоца Намсараевтай нэрэмжэтэ академическэ буряад драмын театр 70 жэлэйгээ ош баярые мүнөө угтажа байна. Нүүдэй үеын эрхим һайн зүжэгүүдээ театр харагшадтайгаа анхараада табина. Түрэл театраа дэмжэхэ, үргэхэ манай буряад-монгол зон олон. Тинхэдэ, манай буряад театрай артистнууд гол түлээ булта хүдөө шотагууднаа гаранан ха юм даа. Зоной ажабайдал гээшье табан хурган шонги һайн мэдэхэ, түрэл буряад хэлээ бага башар наһанһаа үлэһэн байна. Тэрэмниг эхэ һайн тэмдэг гээшэ ааб даа. Өөрийнөө үндэһэн түүхэ, түрэл хэлээ дээдэ зэргэдэ үргэжэ ябаха манай театрай тон эхэ уялга. Ушар нимгээ харагшад зүжэгшэд хоерой хоорондо таһаршагүй утаһанай ходоодо жониржэ байхыень хүсэ!

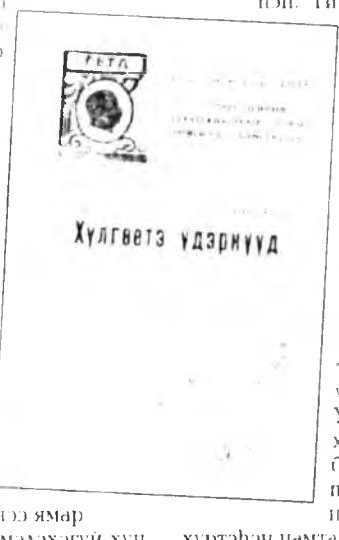
Тэмүүжэн, Хасар, Джучи... Смэральдина, Катюлик... Театр дуратай зон идэр нүүд хаанһаааб гэжэ тухалжа байгаа ёһотойт? Зүб! Түрэл буряад театрай артистнууд зүжэгүүдэй героннууд. Эдэ героннууде түсэхдэһэн манай бэлэгтэй залуу артистнууд. Залуушье гэхэдэ залуу, хэдэй жэлүүдтэ хүдэлжэ, мэргэжлэ дүршлэтэй артистнууд болохон. Суута нэе Даша Дамбаевай хэлэлтэй «Хэжигын номо годлинууд» Бэликто Дамбаев, Дарима Гылыкова, Баир Бадмаев... Сэнхир хүхэ нуурнуудтай, солгос уужам Яруунын хүбүүн Намсарай Бадмаев, тинхэдэ бөөлэн түрэн бооринхо Уланхаан шотагаа гарбалтай Саян Аюшев! Эдэ табан нүхэднай нэгэл үедэ 1996 ондо театр эрхээр, «Норонгой гундош мори шонги» зэргэ ургажа ябаһан манай этигэ найдад, буряад искусство гээшье үндэр хэмжээндэ үргэжэ ябаха манай халаан!

ОДОТО ЖЭЛНҮҮДЭ ОМОГОРХОН ДУРСАДАГ

Түрүүшын багша-агуу эхэ драматург, уран зохёолшо Даш-Рабдан Одбоевич Батожабай тухай олон дахин бэшгэн, дурдаһаншье байхаб. Саашадаашье дурсажа, ханажа ябахаб.

Зүгоор намда ушоо хоёрдохон багша бии юм. Энэ хадаа түрэл театраймни тэрэ үеын суута директор Цырен Аюжанаевич Балбаров түрүүтэй режиссернууд, артистнууд болоно.

Түрүүшын «Хүлгөтэ үдэрнүүд» гэнэһэн пьесэ 1971 ондо бэшгэнэ банһаб. Тинхэдэ түрүүшын гэнэһэн ашагаата дабажа гараа нэм. Бодоодшье үзэт даа! Хүдөө ажахын институт дүүргэжэ, ветеринарна врач мэргэжлэтэй болоһон хүн тэрэ үедэ Шэтын областини шубуунай фабрикада хүдэлжэ байһаб. Тинхэдэ «Хүлгөтэ үдэрнүүд» Д.О. Батожабайнаа хүсөөр, инэрүү оролдоһоор пьесэ бэшгэб. Зүгоор тэр нээ ямар жанраар бэшгэнэ мэдэхгүй хүн ябааб. Комеди, трагеди, драмашье болоһые илгаруулаһаа хүн Д.О. Батожабайда ерээ нэм.

Энэһини комеди болоо гээшэ! гэжэ Даш-Рабдан Одбоевич намда тинхэдэ ойлгуулаа нэн. Саашадаашье бэшгэнэ пьесэнуудни шангахан эрилтэнүүдые дабажа гаралһаа нэн. Тинхэдэ түрүүшын пьесэдэ хабаадаһан, наадаһан хүнүүдые зориута нэрлэн дурсаха хүсэлтэйб. Эдэ хэд бэ гэхэдэ тэрэ үеын нэрэ солоор/, найруулан табиһаа Бур АССР-эй габыята артист Жалсарев Д.Д., зураглан шэмгэлгилэ Чернутов Б.Б., наадаһан артистнууд: Жапанцаев М., Бур АССР-эй арадай артист Дондуков Д.Д., Кондратьев В.И., Цырендоржиев Ц.Ц., Иншкенгьев Ф.А., Буряадай АССР-эй габыята артистка Чимитова Д.С., Санжмитылова Е.Я., Бур АССР-эй габыята артист Пурбуев Ц.Д., Бур АССР-эй габыята артист Иванов Ж.М., Бур АССР-эй габыята артист Аюшин Б.Г., Будаев Б.Ц., Уаадева С.У., Базарова Х.Д., Егорова Л.Н., Жапанцаева Г., Сагажапова Д.Б., Зориктуева М.Ц., театрай ахмад режиссер Бур АССР-эй искусствын габыята ажал ябуулагша Сахиров Ф.С., труппые дагша Бур АССР-эй габыята артист Бутуханов Г.Б., уран зохёолон таһагы дагша Батожабай А.-Р., хүжэмэй таһагы дагша Паптаев В.Д., уран зохёон табижа таһагы дагша Семенов С.Н., режиссерон гуһамаршан Будаев Б.Ц./ингэжэ «Хүлгөтэ үдэрнүүдэй» программа соо бэшгэһэн байна!

Энэһиние юундэ нимэ дэлгэрэнгээр бэшгэнэб гэхэдэ, зарим ахмад артистнари мүнөө үгы гээшэ ааб даа. Нүгөөдүүлшье мүнөөшье үдэр болотор түрэл театраймни тэрэ үеын суута олон талаангаа харуулаһаар запдаа. Театрайнгаа түүхэ, ёһо заншал нарин нягтаар залуушууддаа дамжуулан ябана ха юм даа. Энэ бэшэ гү, омогорхоһоор, баясамаар жэлээ! Биһе нимэ суута хүнүүдэй шэги байһандаа, нэгэ агаараар амилжа ябаһандаа сэдхэлдэ омогорхон, баясан ябадагби. Тингэбэшье энэ дурсалгани залуу бэшээшэдэ зориулагдана. Ушар

Хүсөөлшье мэдэжэ, баян эсэ бэйгэ талаангай багшаншье «фармашаншье» һаа, хүнэ дуугаржа магадгүй бэшэбэ. Малай доктороор бэшүүлжэ хургалһы тула Соёлой министрство, дирекци Прибалтикин, Пидундын драматург семинар, суглаануудта эрхэлэһэн. Тингэжэ биһе мэдэжэ тургнуудни, суглаануудни, ухаандаа багшаншье, Ленинград, нухдай эрх харажэ, гээшэб. Биһеэс бэ ороо онһаа гэдэг болоһон байһаб.

Буряад театрай дурсалга хургуудтай нүхэр, Жалсарев Д.Д., бидэй дурсалга урдэ болоһон. Түрүүшын публицистикта нэрэ зэргэ эрилтэр яһала эхэ байһаб. Жэжээһэн, би гурбан гонорараар түрүүшын «Жигули» автомашини алһаб. Тинхэдэ нэгдэхэ мори «Жигули» юнһэн мянган тухайа Харин хүдөө нягта ябажа, табиһан зүжэгүү сугларһан процентээр яһала бүлөө тэдхэлһэн байхаб. Энэһини гээшэ, автар бэйэ баниа гэжэ оу хангалта. Теэд яааһини? Саг сагта гээби даа. Тон голжоролто гэхэдэ, буряад хэлэн дээр бэшэхэ залуушууд гээшье таһалга соо хара хээхэ бээр эдэн болоһон гү гэжэ болоһонхон. Буряад хэлэн бэшэжэ шадаха хүбүүд бэдэрхэ, хургаха гэмэ. Энэһини зүйтэй байжа болоһон гансал буряад хэлэ мэдэгшэ арайл бага хан даа. Тэрэ гадна, шуна мяхаараа буряадаараа сэдхэхэ, буряад зүүдэлжэ шадаха, гэгшэ хургаа хабинуулархо һаа. О!» - гэжэ хашхардаг баялиг нэн даа! Пьесэ хургаа багшанаршье олон гээшэ. Харин заалгаһан шэ сэдхэлэй байгаа, гушг, ябайтар хуужа шадаха хэрэгтэй хан!

Би залуу наһаа Буряад театрай холбоһондоо омгогдохон баясажа ябадагби. Гансал хольнгоо һаруул хайхыя һанахадаа, сэдхэл зурхыя түрүүлээд, уяран, гэншээ байһаб даа! Мэдэгшэ ханаһанһиние, үнгершээ ха. Али сагай хурдын эрьс түргэн болошоо юм гү? Тинхэдэ ургаһагүй залуу үетэй ургынууд мэтэ шонэ амилса хангалтама һайхан хэлбэр гү?

Тинхэл болтогой гэжэ энэ дурсалгаа дүүргэе даа. Дугар Д.А. Буряад Республиканы уран зохёолшье мэдэжэ, баян эсэ бэйгэ талаангай багшаншье «фармашаншье» һаа, хүнэ дуугаржа магадгүй бэшэбэ. Малай доктороор бэшүүлжэ хургалһы тула Соёлой министрство, дирекци Прибалтикин, Пидундын драматург семинар, суглаануудта эрхэлэһэн. Тингэжэ биһе мэдэжэ тургнуудни, суглаануудни, ухаандаа багшаншье, Ленинград, нухдай эрх харажэ, гээшэб. Биһеэс бэ ороо онһаа гэдэг болоһон байһаб. Буряад театрай дурсалга хургуудтай нүхэр, Жалсарев Д.Д., бидэй дурсалга урдэ болоһон. Түрүүшын публицистикта нэрэ зэргэ эрилтэр яһала эхэ байһаб. Жэжээһэн, би гурбан гонорараар түрүүшын «Жигули» автомашини алһаб. Тинхэдэ нэгдэхэ мори «Жигули» юнһэн мянган тухайа Харин хүдөө нягта ябажа, табиһан зүжэгүү сугларһан процентээр яһала бүлөө тэдхэлһэн байхаб. Энэһини гээшэ, автар бэйэ баниа гэжэ оу хангалта. Теэд яааһини? Саг сагта гээби даа. Тон голжоролто гэхэдэ, буряад хэлэн дээр бэшэхэ залуушууд гээшье таһалга соо хара хээхэ бээр эдэн болоһон гү гэжэ болоһонхон. Буряад хэлэн бэшэжэ шадаха хүбүүд бэдэрхэ, хургаха гэмэ. Энэһини зүйтэй байжа болоһон гансал буряад хэлэ мэдэгшэ арайл бага хан даа. Тэрэ гадна, шуна мяхаараа буряадаараа сэдхэхэ, буряад зүүдэлжэ шадаха, гэгшэ хургаа хабинуулархо һаа. О!» - гэжэ хашхардаг баялиг нэн даа! Пьесэ хургаа багшанаршье олон гээшэ. Харин заалгаһан шэ сэдхэлэй байгаа, гушг, ябайтар хуужа шадаха хэрэгтэй хан!

Би залуу наһаа Буряад театрай холбоһондоо омгогдохон баясажа ябадагби. Гансал хольнгоо һаруул хайхыя һанахадаа, сэдхэл зурхыя түрүүлээд, уяран, гэншээ байһаб даа! Мэдэгшэ ханаһанһиние, үнгершээ ха. Али сагай хурдын эрьс түргэн болошоо юм гү? Тинхэдэ ургаһагүй залуу үетэй ургынууд мэтэ шонэ амилса хангалтама һайхан хэлбэр гү?

Тинхэл болтогой гэжэ энэ дурсалгаа дүүргэе даа. Дугар Д.А. Буряад Республиканы уран зохёолшье мэдэжэ, баян эсэ бэйгэ талаангай багшаншье «фармашаншье» һаа, хүнэ дуугаржа магадгүй бэшэбэ. Малай доктороор бэшүүлжэ хургалһы тула Соёлой министрство, дирекци Прибалтикин, Пидундын драматург семинар, суглаануудта эрхэлэһэн. Тингэжэ биһе мэдэжэ тургнуудни, суглаануудни, ухаандаа багшаншье, Ленинград, нухдай эрх харажэ, гээшэб. Биһеэс бэ ороо онһаа гэдэг болоһон байһаб.

Х. НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ БГАТД-ын 70 жэлэй ойдо

ДУРАСХААЛЫНЬ МҮНХЭ

Зохёол шэжэлэгшэ, эргэмтэ Цэрэн-Анчик Дугар-Нимаевай шанаа, Ага нотагһаа уг гарбалтай, бэлигтэй актёрой намтар аа эдур наһандаа хамта хураһан РСФСР-эй габьяата артист П.Николаевтай бэшэһэн намтарһаа тэмдэглэһүүг

гастрольдо ябаабди. Ж.С.Пагбанин хадаа гүн ехэ бэлигтэй артист байгаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Шог ёгтогто рольнуудта тон бэрхээр наадагһа бэлэн. Тийхэдэ ролдоо шунан орожо, маршые хүниие эгнүү кэ шададаг һэн. Жэшэ ий, Н.Балданогон «Олоной нэгэн» гэжэ пьесые режиссер М.Б.Шамбуева найруулан табижа. Жугдур гол геройнуудай нэгэн болохо Шаддабай Шаралдайе наадаа һэн. Тийхэдэ пьесдой урда наймардаг, үгтэй-шүүлдэ эрэ доргон болодог - ангийн дансантай хүрөөтэ образые зураглаһан юм.

Мольерэй «Тартюф» гэжэ жүжэгтэ Оргоной ролдо Ж.С.Пагбанин нодоорөө уһа гүйтэр эгээрһе, алибаа юумые һэжэгүмээрэ, дуугаржа ядан эргэһэн үгээр хараһан шэнгиб. Нэгэ нимэ энээдэти ушар болоһон юм. Киришоний «Чудесный сплав» гэжэ жүжэгтэй табигдажа байхада, спортивна судьягай рольдо наадахыень Жугдурые яаралаар томилбо. Энэ рольдо наадахадан, тайзан дээрэ мурьсөөһэй үзэгдэлэй үедэ манай Жугдур «шэхүүшхэ» сооһоо ёготой архи уугаа гэдэбэ. Театрай директор хүэр Африкановтай харахада:

Тедэ пьесэ соогоо мурьсөөһэй дүүрэхэдэ, волеиболой судья һогтуу болошохо ёготой ха юм. Уһа уухадаа, битнай һогтуу боложо шаданагүй ха юмбиб. Харин нээрэе архи уужархихадаа, бодотоор һогтоно бэшэ гүб? - гэжэ Жугдур харюусаа. Зүгөөр «шэхүүшхэ» соо архи бшэ, юрын лэ уһан байгаа гэжэ удангун эһирэ һэн. Артист имагтал өөрынгөө бэлигтэй ашаар лэ бараниие, үнгэрхэдөө, директорыеһе «һогтууб» гэжэ эгнүүлжэ шадаа бшуу.

Шиллерэй «Ийагуран ба муу мэх» гэлэн жүжэг соо Жугдур Сандакович Миллер хүжэмшин психологическа панартай рольдо, Шекспирэй «Отелло» соо Дездемонын эсэгэ Бранданоной бишыхан рольдо тон бэрхээр наадаа бэлэн.

Ж.С.Пагбанин наадаһан бүхы ролние дурдаха болоо һаа, хэлэхэ, дурсаха юумэн угаа ехэ байха даа. Зүгөөр Х.Н.Намсаравеяй «Таинсаан ташуур» соо ламын, дабгашагүй образые гаргажа шадаһан туһаа аниргүй үнгэрэхын аргагүйа даа. Пагбанин наадаһан лама, образноор хэлэбэл, дайсанынгаа хоолойдо хурса хюмһатай набараараа бажуудашахаар бэлэн, шунахай арьяатан гэлшэ.

Ноён Дымбыловтэ ташуурдуулжа унахадаа, шорган дээрэ хэбтээд, үдэн тээшэ мулхихэ зуураа хүлөөрөө тэрэниие үдэхэлхээ оролдохо юм. Ч.Генинов ламын ролние зөөлэншгөөр наададаг байгаа. Тиймэйһэ хатанда һанаархахадань, ламые хайрлаха дураг хүрэгшэ бэлэй. Тийхэдэ С.Б.Рабсаловой наадаһан «Ама дээгүүр һанаатай, шанга шанга дуутай байха».

Үдэр бүрн ажалдаа уулахадаа, забда залнин одоол һаа, Жугдур Сандакович энээдэ зугаа хоодол гаргажа үрдэдэг угаа хүхюу хүн бэлэй. Хүниие дууряаха, һажаахыень хэлээгүт! Алибаа хүниие дууряажа орохоһорни, одоо эгнүүтэрэ энээхээр байһа һэн. Тон гоё хоолоитой бэшэһе һаа, үнэн сэдхэхэдэ дуу дууладаг байһан юм. Аялга хадуухадаа, бэрхыень гайхахаш. Рояль дээрэ аялга наадахыень шагнаад, түрүүшын декадын үедэ концертмейстер байһан Брославская ингэжэ шаналаа агша һэн:

Ажалай ветеран Х.РЫГЗИНОВА хэлэбэл: бэлдэб.

«АРАДАЙ ДУНДАНАА БААТАР...»

Уужамхан Хэжэнгэ нотагтай, Худай обогтой Шүлтэмэй Норбосампилай гэр бүлэдэ Доржо хүбүүн 1950 ондо түрөө һэн. Ажалша, малша гарбалтай айлай хүбүүн ашата багшынгаа хүмүүжэл дорго, аба, эжингээ хургаал заабариһаа, шада-гар бэрхээр хураа бэлэй. Угаань Лас-Дурна зүгэй Владивосток хотодо театрай гээдэ хургуулие ялас гэмэ үррэ бүтээлтэй гээр дүүргэһэнэй угаа 1975 ондо түрэл арадайнгаа театрта ажаллажа эхилһэн намтартай.

Анханай жүжэг эхилжэ наадахадаа, буряад нотагта суурһаан «Будамшуу» соо Шэрээтэ ламаһаан дүрэ байдал, «Бальжан хатанга» Бүүдэй хаанай дүрие зурагһаа. Гогоһын «Ревизорто» хотын дарга гэхэмтын олон жүжүүгтэ хабаадаһаа. Сэтин Эрдэмийн зохоолдоо бүхы буряад арадайн «Хойто наһандаа уулахабди» гэжэ жүжэг болгон. хатуу шэрүүн доминго дайрагдана, хуби заяагаа алдахын, хүнд хэсүү үнэн бодото байдалые тудхажа шадаа. Мэргэжэлтэ артист Султимов Доржо тэ олон үзэгдэл, дүрэ байдалые тудхажа харуулахадаа, шадамар бэрхэ, оюун бэлиг хурса, ямар хүниие нааданаб, тэрэ хүнөө үнэншэмөөр лэ харуулдаг гэлшэ. Радиодо жүжэг хэлэхэдэһе, ойлгоһотой тодоор шэхинэй шэмгэ болгон, сэдхэл бодолые хужарлуулдаг, абьяас шадабаритан, талаан бэлигтэй, тэргэриһээ табисуур хуби заяатай түрэнэй хүн гэжэ хараһаар байдаг. Олоноһоо дунда ошон шэнги сасаржа, одон шэнги ялажа, онсо бүтээлээрэ омогорхожо, орьелдэ рэгаржа, холье бараалан, хожомой хүгжэлтые түсүблэн бодож, нягтаһан хаража байһа ха. Эгэл жиһирэ буряад шимэ ехэ эди шэди хаанһаа бии болооб гэжэ бодомжолходо, аба, эжин хургаалай хүснүг? Арадайн ариуун пангин ёһо заншалаа сахижа шадаа гү?

1995 онһоо 1998 он болоһоор Буряадай радиодо ахамаг редактораар хүгдэжэ, олон тоотой радио жүжэг табиһан байна. 1999 онһоо мүнөө болоһотой театрайнгаа даргын ажал дажа байна. Театрайнгаа бүхы юумые өгөд татажа, хэлбэйн заһажа, ехэ хит оролдолго гаргажа байна. Энэ хорёод жэл соо театрай гд материал хуушаржа, заһабариин мүнэн ехэ хит гаргашалагдахые соёлон хамаатай ноёд мэдэжэ туһалһан байһаа юм бэлэ.

Аласай холбоо, хани барисаанай соёлон алтан хүүргые холбон байһыень онсо дурдалтай. Нэн түрүүн Монголой Нацагдоржын нэрэмжэтэ театрай хани барисаан илангаяа үшнэй гэлшэ Дархан хотын соёлой гуламттай харилсаа байгуулаа. Шэнэхэн буряадай «Наян Наваа» ансамбльтай хани барисаа байгуулжа, хамтаран ажаллаха зорилготой. Шэтэ, Эрхүү мөжонүүдтай йолһаа эхилэ, саашан хари гүрэнэй соёл болбосоролые хаража, хүгжэлтые шүүмжэлэн үзэхэ хүсэлтэй.

Дэлхэй гээрэ буряад арадайнгаа нэрэ түриие суурхуула гэлэн зорилгонь хэди гэмбэрэлтэй гэлшэб. Энэ бүхы хүндэ хүшэр асуудалые сонтоосо холбожо, арадайнгаа соёл болбосоролые гээрэ үргэжэ, доошонь унагаахагүйн түлөө бэрхшээлэй урда бэсэ бүхыһгүй, хүшэрэй урда хүл нугархатой гэдэг зоригор, үдэр хүниин амарха сагаа мартанхай, хүн зонтоосо хамта ажаллаһан, эбтэй эстэй, нэгэ гэр бүлэ мэтэ, ажалын эмхитэй, дуу гараа һаа, дуу нэгэ, дуг тараа һаа, хүсэ нэгэ байдаг юм. Доржо дарга өөрөө залуушуулые дахуулжа, хурган хүмүүжүүлэхэ ажалые ехэ анхардаг. Мүнөөнэй саг үедэ түрэл театрай ехэ хит хургаалай түлөө хүртөөнэ. Байр дуралһан үдэрнүүдтэ - Шэнэ жэл, Сагаалан гээдэ лэ, залуушуулда хүмүүжүүлэхэ зорилгые урда табиһа. Мүнөө хорёод залуушуулые ерээгүйн халаан болгобо. Арадайнгаа соелье бүхыдоо ажамидаралын, һэргээһын түлөө харюусажа ябаа. Доржо даргын ажалын үүргэни, тон үндэрөөр сэгтэмээр юм. Үндэр тушаалтай дарганаар театрта зөөрөө туһалжа байха гэжэ пайдахаар.

Буряадай арадай артист, зохоохы ажалайнгаа абьяас соо ябаһан Россия Федерацийн габьяата артист, Буряад Республикын гүрэнэй шангай лауреат, Монголой соёлой габьяата хүгдэмэрлэгшэ, «Гуталгүй гулабхаа», «Аригуун Бүүдэйэн жүжэг», «Тогхорттой тулам» гэлэн хүүгэдтэ зориулагдһан жүжэг-наадануудые бэшэһэн уран зохоолошо, оршуулагша, үндэрэн коллективные урагшатай хүтэлбэрлэжэ ябаһан дарга Доржо Норбосампиловичта алтан дэлхэйн али бүгдэ һайханые хүсэнэбди. «Арадай дундаһаа баатар, адуунай дундаһаа хүлэг» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй ха юм.

Батожаргалай СӨРСӨГМА.

Памяти моей жены

ТЫ - АНГЕЛ-ХРАНИТЕЛЬ НАШЕЙ СЕМЬИ

Ты и всегда были отдельные личности, которым открывал законы Неба.

...то с тобой знали об этих...
 ...моя любимая. Я хочу...
 ...с тобой.
 ...учительница, учила детей...
 ...и металлургов Кузбасса,
 ...Селенги и энергетиков
 ...ерской ГРЭС, строителей
 ...рибайкальцев, а начала
 ...большую преподаватель-
 ...работу в Ичетуйской
 ...ей школе под девичьей
 ...вей Ринчинова Валентина
 ...вна. Тебя сразу полюбили
 ...к тебе они тянулись.
 ...незаурядные математ-
 ...ные способности сегодня
 ...по достоинству оценили
 ...дури-коллеги. В детстве
 ...ла любимицей твоего
 ...отного дедушки Балдана.
 ...ий длинными зимними
 ...ри свете мерцающего
 ...ени открытого очага
 ...ней нечи упоенно
 ...казывал тебе наизусть
 ...вместе с Ханга Жигмид,
 ...жавшим из Шибертуя)
 ...ческие эпосы "Гэсэр" и
 ...жи Мэргэн". А ты, уютно
 ...шишь в угол, слушала и
 ...вала все
 ...рода не скупилась в своей
 ...сти к тебе: у тебя была
 ...ная память, тебе все
 ...лось легко; ты тонко
 ...мировую классическую
 ...му, музыку народную и
 ...венную; ты знала всех
 ...ких и выдающихся
 ...ителей арий всемирно
 ...стных опер, восхищалась
 ...ивными певцами народных
 ...т. В вопросах испол-
 ...ского мастерства людей
 ...ства я консультировалась
 ...с тобой. Тебя манила
 ...ида. Выходами на нее ты
 ...наших друзей и своих
 ...подруг. Незабываемы эти
 ...хождения к речке, к
 ...е, на луг, на поляну, на
 ...е. Ты относилась к
 ...репетно и бережно, не
 ...восхищаться прелестью
 ...голубого мира и деревьев
 ...негу. Ты прекрасно
 ...ралась в диких травах и
 ...ках даже в так называемых
 ...ках видела могучую силу
 ...и, уподобляла в них целебное
 ...значение для человека.
 ...была целомудренной,
 ...родной частичкой Природы.
 ...ри. Ты жалела всех, особенно
 ...дающихся, одаривала их
 ...чком из своего сердца. А с
 ...душевным подъемом ты
 ...предлагать понить чай
 ...нно "ча-ай") и каким он
 ...вался вкусным этот чай,
 ...ренный тобой. Твоей теплоты
 ...оты хватало на всех наших
 ...шников, друзей, знакомых
 ...же незнакомых людей,
 ...рым ты помогала тем, что
 ...ла, чем располагала, чем
 ...дела.
 ...роме всего этого ты обладала
 ...чными способностями: ты
 ...дала обитателей из
 ...иального и иного миров,
 ...кратно видела мой фантом.
 ...ла умела нежно любить. Меня
 ...вала больше, чем себя.
 ...далась про себя мною,

радовалась малейшим моим
 успехам, беспокоилась обо мне, как
 о маленьком бестолковом ребенке
 и в шутку говорила, намекая на
 формальную разницу в наших
 возрастах: "Слушайся старших". С
 самого начала нашей совместной
 жизни и до конца мы прожили с
 тобой очень интересно, счастливо.
 Ты была мудрейшим человеком.
 Привожу дословно твои
 последние слова, твое завещание:
 "Богу... угодно, чтобы я оставила
 вас всех. Тяжело уходить так рано.
 Многие не успела сделать. Самое
 страшное - не успела увидеться и
 поговорить с дорогими моему сердцу
 людьми.
 Передайте, что я люблю своего
 мужа и желаю ему счастья. Что бы
 ни случилось, он не должен падать
 духом. Бедь теперь на него
 возлагается забот в два раза
 больше. Как жаль, что я не смогу
 больше заботиться о нем.
 Дорогой мой муж, я хочу тебе
 сказать, что я всегда любила тебя.
 была верна тебе душой и телом.
 Никогда в голову не приходили
 мысли предать тебя.
 Твоя жизнь продолжается. Я знаю,
 что ты хорошо ко мне относишься.
 Как бы мне ни было больно, все равно
 я хочу, чтобы ты был счастлив.
 Придет время, когда можно будет
 жениться. Женись, дорогой. Б
 старости мы не должны оставаться
 одни. Я хочу, чтобы женские руки
 заботились о тебе.
 Я хочу передать своим детям,
 что я их безумно люблю, что нет
 на свете ничего дороже их. Эту
 любовь я забирала с собой. Если Бог
 даст, я смогу заботиться о них и в
 дальнейшем. Я буду это делать с
 великой радостью.
 Внуку желаю расти здоровым и
 стать хорошим человеком.
 Я счастлива, что всю жизнь до
 последней минуты был со мной
 рядом такой человек, как ты. Если
 бы ты знал, как мне хотелось бы
 вернуться.
 ... Я все видела все слышала, что
 ты говорил, никогда не забуду. Ты
 посоветовал мне не беспокоиться
 за вас и идти своей светлой дорогой
 к Богу и помогать вам отсюда. Буду
 делать так, как ты сказал.
 А теперь я должна идти. Я
 уйду, но мысленно буду с тобой
 всегда рядом".
 И я хочу тебе сказать, моя
 героически стойкая, верная подруга:
 "Большое тебе спасибо за то,
 что ты была и есть. Нежданно
 сорвавшись в глубоководию кому,
 ты более пяти суток мужественно
 боролась за жизнь с внезапно
 навалившейся на тебя тенью
 смерти. Ты, заботясь о нас, не
 хотела так быстро оставить
 одних, беспомощных, осиротевших
 без тебя. Но Бог рассудил иначе
 и, наверное, мудро. Он не захотел,
 чтобы ты, такая живая женщина,
 страдала от физического недуга,
 не захотел, чтобы ты вдруг стала
 тяжелой обузой семьи. Он дал
 время подготовит меня к
 неизбежному и забрал тебя в
 высшие сферы, в свою высокую
 обитель, в диванан.
 Конечно, мне сейчас
 неимоверно тяжело, грустно,

Наша мама
Рис. Баира Дабасва.

трудно. Если бы не внук,
 который не дает нам времени
 горевать, в доме было бы
 оглушительно пусто. Но я
 окрылена, счастлива от сознания,
 что ты всегда будешь рядом со
 мной, охраняя мой дух, не давая
 ему упасть, подстраховывая
 мои физические силы, чтобы я
 смог поддержать наших детей
 и помочь поднять внуков.
 Отныне ты становишься
 ангелом-хранителем нашей
 семьи. Я вдохновлен сделать
 конкретно-полезное дело для
 людей, любящих свой народ, в
 среде которых нас с тобой
 послали родиться. Ты знаешь, о
 чем я говорю.
 Ты жила заботой о всех
 наших внуках, умилялась, глядя
 на забавного младшего внука,
 которому исполняется год и три
 месяца, и обнимая и целуя его,
 радостно приговаривала: "И
 откуда он такой пришел к нам?".
 И смешила нас: "Испортят
 тебя девочки". А он с радостным
 визгом гладил свое лицо,
 притягивал за волосы, слюнявил,
 пытаясь целовать тебя. Твоими
 обычными обращениями в среде
 своих по отношению к каждому
 из нас были слова "солнышко
 мое", "золотце мое", "моя
 прелесть", "моя ненаглядная",
 "моя дорогая" (последние два
 нарочитые обращения в
 женском роде больше
 относились ко мне).
 Не прошло 49 дней с момента
 твоего ухода и я представляю
 себе, насколько тебе мучительно
 грустно, обидно, горько видеть
 и сознавать свое физическое
 бессилие, невозможность взять
 на руки и обнять дорогого
 человека. Не грусти, пожа-
 луйста, моя любовь, не
 огорчайся, ты не одинока. Я, ты
 и все мы отныне вместе. Наши
 радости — это одновременно и
 твои радости, наши заботы —
 это и твои заботы. Так и будем
 жить всегда.
 Я не прощаюсь с тобой, так
 же, как и ты со мной, моя
 дорогая. Как только завершу
 оставшиеся дела и посчитаю
 свои миссию на Земле за-
 конченной, я с радостью
 устремлюсь к тебе. И мы с
 тобой вновь будем вместе,
 вновь будем слушать волшебную
 музыку, петь песни и вершить
 новые добрые дела, моя
 единственная, светлая,
 кристально чистая женщина.
 Твой Валерий ДАБАЕВ.

Дурдалга

УБГЭН АБЫМНИ ЗАХЯАНУУД СЭНТЭЙ

Удаан танинем дурсажа, ханажа ябах
Ухаатай сэсэн табисууртай нютаг зонтойла.
Огторгойн үндэрһөө мүшэн болоод яларха
Одон шэнги дээдын харуул золтойла.

Үгэн абамни дүрэн жэлэй саада тээ га саамы шара набиан
 унажа байха үедэ бурхандаа ябашан юм. Мүнөөшье алтан
 намайран шэнжэ үгэндоод байна, ханаа бодогдох табатам
 ханагана, зүрхэ сэрхэмни уярна. Минии табатам Будаев
 Дымбрын Доржо Дамжаевич гэжэ нэрэнэй. Дымбрын Доржо
 табатам хадага, хуучи тайгатаа хаха холын Захаамини
 аймагай арюун сэмэг номин агаартай, аришаан булагтай
 тунхахан Зүрх голтой, ара тайга, мүнэн харьдаг уулануудтай,
 анхан сагнаа сууга гархан Шара-Азарга нютагта 1951 оной
 намар хун боложо, энэ оймэрсэг дэлхэй дээрэ мүндэлһэн юм.
 Дымбрын Доржо табатамни хэн нэгэнэй адуу бэшэ, түнөө
 шарагаараа һур дарама, бардамаар алхалха, бардаастайгаар
 дуугарха онсо маягтай бэли. Урихан шараинь хабарай ургы
 сэсэгтэ аглишаадаг һэм, хоёр харахан нүдэдэнь монсогор хара
 мунһогдох адуу, халюун хара үгэнэй, үхибүүн сэрхэлтэй,
 буряад уран зохиолнууд соо зурагланан баатарнуудтай
 жинхэлхээр һэн. Ажалша томо гарнуудынь амарха гэшыне
 мэдэхгүй, эсхэ сусахые оймхохгүй ажалдаа обтошонон хүн
 һэн. Таабайм бага наһанһаан эжитхэ мал ажалда хүрлэг
 һэн. Нютагайгаа һургуулида 5 класе дүүргэһэнэй удаа, 19
 наһаяа хүсэхэдөө, сэргэй албанца абтажа, 5 жэлэй хугасаа
 соо Сахалинда аба хэ. Тингэ минии үбгэн аба уран гөөр
 бэйжэ шададаг байһанһаа бэйшэйгээр, тагнуушанаар ба
 трактористаар ябанһан юм. 1955 ондо сэргэй албанһаа гэртэй
 бусажа эрээ. Тингэжэ минии үбгэн абам ажал хүдэлмүрдоо
 бэрхэ байжа, бүхи наһаараа нютагайгаа колхоздо хүдэлһэн,
 түрүүн трактористаар, һүүлээрнь авскалдаар ажиллаа.
 «Ажалдаа ехэ дуратай байһан даа, үглөөнэй наранаар бодожо,
 һүнийн харахы болотор хүдлэгэ һэн», - гэжэ тообимни
 мүнөөшье болотор хөөрэдэг.
 Таабайм 1979 ондо «Республикын габыята механизматор»
 гэхэн үндэр нэрэдэ хүртэһэн юм. Хэдэн олон грамота,
 дипломоор шагнагданан, тинхэдэ манай нютагай һургуулийн
 музей соо минии табатайн зураг «Манай нютагай мэдээжэ
 солотой хүнүүд», - гэхэн ханын газетэдэ байхые харахадаа,
 би баярлан омогорхоо һэм.
 Наһанайн нүхэр Мария Дамдиновна Будаева ехэ зөөлн
 сэрхэлтэй, уян найхан зүрхэтэй, ажалша бэрхэ эхнэр. Минии
 табатай тообин хоёр 8 үхибүүдэ гарынь ганзагада, хүлынь
 дүрөөдэ хүртөө. Эдэ үхибүүдэнь гэр бүлээр болонхой, амгалан
 тайбан ажаһууна, 15 ээ, ашанарынь булта хүнэй сэргэдэ
 хүржэ ябанад. Тэдэнэй дуида би, табатайн эгээ түрүүшын ээ
 басаганынь болоноб.
 Дымбрын Доржо табатайгаа эхнэрэл эрхлүүлэ хоертонь
 эгээл эхээр би хүртөө һэнби гэжэ ханагшаб.
 Би болбол бага балшар наһанһаа үрээл юрөөлнүүдые, үлгэр
 онтохонуудые, түүхэ домогуудые, үлгэршэ таабатайгаа
 шатаһаар үндэгөөб.
 Үбгэн абым һургаалууд досоом мүнхэ. Гал гуламтайа
 хүндлэхэ, бузар бог хаяхагүй, уһа угхахадаа булангиртуу хаягүй,
 осорынь дайрахагүй гэхэнэй эхилээд, ажабайдалайгаа
 түрүүшын ахамуудые таабатайгаа заабарһаа эхилдэгби.
 Эртэн наранай элиэ дор ябанһан би эжи, абынгаа нагин
 гуламтые сахижа ябанаб. Минии наһанайм харгыда Дымбрын-
 Доржо табатайн алдар нэрэнь суутай, солотой, уг цагуурны
 уһанда хаягдангүй, хүгшэн үбгэнэй нагин дурасхалынь хэтэ
 мүнхэ!
 Дымбрын Доржо табатайгаа зориулан шүлэгүүднэй олон,
 тэдэнэй нэгынь мүнөө танай анхаралда дурадханаб.

ТААБАЙДАА...

Арбан дүрбэн жэлэй саада тээ
 Арюунан сэсэг болоһон танда
 Ашатнайб түрүүшын танай
 Ашата минии үбгэн аба.
 Багаһаам эхилжэ эдэ үдэрнүүд хүртээр
 Буурал сагаан толгойтой болотороо
 Буянтай хажуудам ябанһандтай
 Баяртайб тандаа, таабаймни.
 Динна ДАНСАРУНОВА,
 НГН-гэй оюутан.

«Мэргэн Аржун Гоохон хоёр-2002» гэхэн конкурсно АЛТАН ТҮРЭЭ НАЯРУУЛҮУЛАН АРДАА ХҮНДЭТЭЙ БАГШАНАР

Гүрэлтөө гүрэл болоһон Ярууныгаа аймагта ажабайдалаа амжалта түгээ түүхээрнэ, олон жилд багшалха, бэрхэ шабнарары хүүмүүжүүлхэ, хургааа зол хуонгай байһан, Мужыга шотагтаа ан-буи мүнөө ажаһуужа байдаг сууга гэр бүл, ветеран-багшанар Тамара Семеновна, Федор Петрович Хонгоровтон нелондо алтан түрээсхэ зохилоор гэмдэгдэһэн юм.

Мексикэдэ хүдэлдэг О. Бахлаева, республикын гоо бүрийдэхэри налтатада ажалтай О. Гармаев, Улаан-Удын «Одон» гэхэн гостинична комплексын директор Ж. Гармаев, АВРЗ-гэй ажахы эрхиддэг, Железнодорожно райондо дарга ябаһан, прокурор ажалтай аха Дүү Спиридоновууд, «Дружба» СПК-гай ахамад инженер Б. Дамбаев, элитэ спортсменүүд Тимофей Ихиритов, Эрхүүгэй Каменев гээд олондо суутай шабнартайбди гэжэ Нарбатын, удаань Мужыкын, хургуулида директор (мүнөө энэл пургуулидань Владимир хүүбүүнийнь ажалынь үргэлжэлүүлэнэ), Эгэтын-Адагай хургуулида завуч байһан хани нүхэрнь, хүтэлбэрлэхэ ажалай баян дүршэлтэй Федор Петрович омогорхой мэдүүлээ эн.

«Багшашни хэн бэ» гэхэн асуудал ажабайдалданын ходал ходал табигдадаг гэшэ, дээрэ нэрлэгдэһэн алдар суутай, ажалша бэрхэ, бэлигтэй зой, тэдэнэй үри хүүгэднь, аша зээнэрнь «Тамара Семеновна, Федор Петрович Хонгоровтон» гэжэ омогорхой харюусадаг байһандань, Мужыга шотагаархидынь үнэн зүрхэнь баясана. Тинхэдэ баһал багшын хүнгэн бэшэ харгы зам шэлэһэн аша, зээнэрнь отородоо ургуулаад, мал, тахяагаа харалсаад, булантада туһалжа байдаг байһан сэдхэлтэй, дорюун зантай хүтээн эжы хүтээн аба хоёртой байһандаа баһал омогорхой.

Буряад ороноо сууга шабнарараа, ажалша бэрхэ үри хүүгэдээрээ суурхажа байдаг, өһөдэньтөө үүсхэлээр шотагайиһаа ветерануудай бүклет бэлдэһэн, ардаа хүүдэгэи эдэ ажалан болон даһин ветеран - багшанарга дор дохин, үшөө олон жэлдэ үрээлэй һанханын дуулажа, үглөө бүхэндэ наранай һанханын хаража, һани һайхан, буянтай, бурхантай ажаһуухынь хүсэ!

Бэлигма ОРБОДОВА.

Ивалгын дасанай хуралнууд

Table with 3 columns: Хуралнууд, Нөвбрийн үдэриүүд, Хэды саһаа хмилжэб. Lists various meetings and dates.

Үгэр бүри Сахюусан дуганда Нама, Жамсаран сахюусанууд 8 11 сагта. Үгэр бүри Жүд дуганда Яманцагын (Жигжигин) хурал 9 сагтаа

«Будамшуу-2002» гэхэн конкурсно ЭСЭГЫН БЭЛИГҮЕ ДАМЖАН...

Саг ямар түргэн үнгэрнэ гэшэб! Үсэгдээр мэтэ һанатгана. «Хараасгай» журналай ахамад уран зурааша байһан Александр Хореновой нарай ньха Ирина басанай энэ дэлхэй дээрэ түрэн үгэрые хүхидэн тэмдэглэ бэлигдэ. Тэрэ гэхээр 14 жэл үнгэршөө. Баярай тэрэ үгэр сулрааһадаг нэгэн «эсэгээ һажамга уран зурааша боложо, абынгаа нэрэ нэрлүүлхэ басан болохо болтогой» гэж үрээгэ бэлэй.

Александр Хоренов Буряад Республикын хүлгэ - герб зохиһон хүн юм. Бэлигтэй уран зурааша хүндэ үбшэндэ нэрлэгдэжэ, саһаа уриг наһа бараһан. Ирина ХОРЕНОВА лингвистическэ 3-даху гимназийн 9-дэхи класса хураана. Энэ хабар уран зурагай хургууд дүүргэжэ, угаа уһанда хаянгүй уран зурагай ноюсанууды шудалан гараа. «Ази түбшн үхибүүд зураг зураа. Үхибүүдэй зурагууд - эб найрамдалай элэһэн сайд» гэхэн уряатай уласхоорондын выставкэ Япондо жэл бүри үнгэрдэг. Энэ выставкэдэ Филиппинийн Корейн, Индонезийн, Үьетнамай, Монголой, Россия үхибүүдэй зурагууд табигдадаг юм.

Ирина Хореновагай «На кухне» гэжэ зурагынь энэ харалганда эрхим гэжэ нэрлэгдэжэ, алтан медальда, дипломдо хүртэбэ. Энэ зураг соогоо Ира эжытээсэ кухин соогоо сайлажа байһаар зураа юм. Япон уран зураашадаг Ирын ажалы үндэрөөр сэгээд, зурагынь «мэргэжэл һаһаа бүтээл» гэжэ тэмдэглэһэн байна. Ирын эжынь Лариса Гинденюва хооронь: Ирын жаахан байхадаг, Намжилма БАЛЬЖИНИМАЕВА.

ЛИТЕРАТУРА КРАЕВЕДЧЕСКОГО НАПРАВЛЕНИЯ

государственную юношескую библиотеку им. Д. Батогабая поступила литература различной тематики краеведческого направления.

В 1990 году международной Конвенцией «О всемирного природного и культурного наследия» за озером Байкал с прилегающей к нему территории был закреплен правовой статус Объекта всемирного наследия, что обязывает Российскую Федерацию принимать все необходимые действия по сохранению экосистемы Байкала, его природных ресурсов, поддержанию и восстановлению биологических популяций видов в их естественных условиях. Немалое значение в этом отводится механизмам охраны байкальской природы.

В сборнике «Правовая охрана озера Байкальской природной территории» (Иркутск: ОАО «Иркутская областная типография», 2002.-564 с.) предпринята попытка систематизировать действующие нормативные акты, затрагивающие вопросы сохранения Байкала. К отдельным документам составлены комментарии, раскрывающие место соответствующего документа во всей системе законодательства.

В сборнике практическом пособии под общей редакцией Р.В. Буянова и С.В. Никитина «Экологическая ответственность за экологическое загрязнение в Байкальском регионе» (Иркутск: ОАО «Иркутская областная типография», 2002.-140 с.) дается научно-практический комментарий законодательства, регулирующего гражданско-правовой, административной и уголовной ответственности за нарушение законодательства об охране озера Байкал и иного законодательства, направленного на охрану природной среды Байкальского региона.

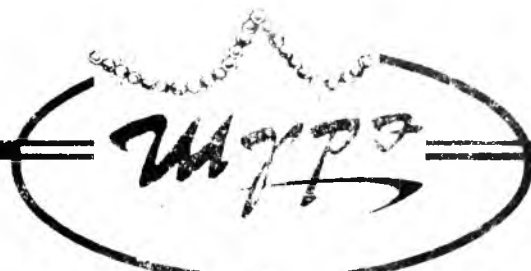
В сборнике «Правовая охрана озера Байкальской природной территории» (Иркутск: ОАО «Иркутская областная типография», 2002.-564 с.) предпринята попытка систематизировать действующие нормативные акты, затрагивающие вопросы сохранения Байкала. К отдельным документам составлены комментарии, раскрывающие место соответствующего документа во всей системе законодательства.

В сборнике практическом пособии под общей редакцией Р.В. Буянова и С.В. Никитина «Экологическая ответственность за экологическое загрязнение в Байкальском регионе» (Иркутск: ОАО «Иркутская областная типография», 2002.-140 с.) дается научно-практический комментарий законодательства, регулирующего гражданско-правовой, административной и уголовной ответственности за нарушение законодательства об охране озера Байкал и иного законодательства, направленного на охрану природной среды Байкальского региона.

ЦЫДЫПОВА С.Б. вед. библиотечарь гос. юношеской библиотеки им. Д. Батогабая.

АМАРШАЛГА

Хэбэд номхон Хэжэнэ шотагта ажаһуудаг, багшын ажалай ветеран, Буряадай ба Россия габьяата багша, хэдэн дахин Сорогой лауреат, олон гоото эрдэмтэй кандидат ба докторнууды хургаһан Виктор Санжимитынович Мункин тээмэндэ 70 наһанайнгаа ойе угтаа, Билэ Хэжэнгын дунда хургуулида сугтаа хураһан нүхэдынь, үнэн зүрхэнь амаршалаад, нимэ үрээл табиһабди: Номгон һайхан намарай сагта Ужам баян ульгам Хэжэнгэдээ 70 наһаартнай амаршалаад. Дорюун хүнэй Дурби тэһи Дурби хүнэй Ухаанын сэгэн Үшөөд олон жэлдэ Урма баяртай Сэдхэл амгалан Ажаһууханын бо тогой! Амаршалагтад 50 жэргэ саана сугтаа 10 класс дүүргэһэн хургалдаг зүһөө Дарима Хашитова-Луданова, Дугарма Самбатова, Цыдып Данзанов гэгшэд амарша шабди.

Буряад Республикын Президентын Зарлиг
**Х.НАМСАРАЕВЫН НӨРӨМЖ ОЙ ГҮРЭНДИ БУРЯАД ДРАМЫН
 АКАДЕМИЧЕСКОЕ ТЕАТРАЙ ХҮДЭЛМӨРИЛЭГНӨДӨ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
 ХҮНДЭГЭ НӨРӨ ЗӨРГӨНҮҮДЫЕ О.Н.ОХО ТУХАЙ**

Театрын аялалт-худалдааны талар амжалтануудыг
 гүнзгийрүүлж, олон жилдэ зохиохыг ажал ябуулганын
 үүдэн хуцдаг нөрө зөргөнүүдые олгохо:

«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ АРТИСТ»
ОЧИРОВА Бальжит Батоевна - актриса;
ЦЫБИКЖАПОВ Иван Очирович - актер;

«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАББЯАТА АРТИСТ»
АЮШЕЕВ Саян Гүлгенович - актер;
БАДМАЕВ Баяр Цыденбаевич - актер;
БАДМАЕВ Намсарай Бато-Мукуевич - актер;
ГЫЛЫКОВА Дарима Намжиловна - актриса;
ДАМБАЕВ Билэгто Лубсанбаевич - актер;
ОИГОЕВА Любовь Гармаевна - актриса;

**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН СОЁЛОЙ ГАББЯАТА
 ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ»**
БАЛДАНДОРЖИЕВА Светлана Дмитриевна -
 дахуулан зэргэ оршуулгын диктор;
ДАШНЕВА Вера Раднаевна - оркестрий артистка;
ЖАРГАЛОВА Галина Уржинцыреновна - байшангы
 ашаглаха талар инженер;
ОЧИРОВА Буда-Цырен Санжиевна - режиссёртэй
 пехые даатна;
РАДНАЕВ Жаргал Гугуевич - радиопехые даатна;
ЦЫБЕНОВ Ринчин-Нима Эрдэнеевич -
 монтировщик.

Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАНОВ.

Улаан-Удэ хото,
 Правительство байшан,
 2002 оной октябрийн 28,
 № 249

ЭРХИМ ОЮУТАДТА - НЭРЭТЭ СТИПЕНДИ

Ноябриин һайндэрнүүдэй һүүлээрхи түрүүшн
 ажал үдэр байбашье, нийслэл хотын 15 оюутад ба
 аспирантнуудта баяртай үдэр байба. Юуб гэхэдэ,
 ноябриин 10-да тэдгээндэ нэрэтэ стипендигэ
 хүртэгшэдэй үгэмшэлгэ баруулагдаа.

Залуушуулай хэрэгүүдэй, аялалтын, физическэ
 культура болон спортын талар Буряад Республикын
 гүрэнэй хорооной толгойлогшо Семен Мантуров
 үгэмшэлгэ баруулахдаа, булганье амаршалаад,
 саашадаашье нэгэдэ эрхээр хураад, нийгэн ажалда
 эрххитэйгээр хабаадаад ябахыень хүсэб.

Буряад Республикын Президентын нэрэтэ стипендигэ
 Буряадай гүрэнэй хүдөө ажарын академини ветеринарна
 факультедэй 5-дахн курсын оюутан Бама Гармаев ба
 Зүүн-Сибирин гүрэнэй технологическа университетэй
 эдэ хоолой инженерин болон биотехнологини
 институттай 3-дахн курсын оюутан Ольга Агафонова
 гэгшэд хүртэһэн байна.

Залуушуулай хэрэгүүдэй, аялалтын, физическэ
 культура болон спортын талар Буряад Республикын
 гүрэнэй хорооной нэрэтэ стипендигэ дээдэ хургуулин 8
 оюутан ба дунда тухай мэргэжэлэй нуралсалай гуламтын
 5 шаби нэгэ жэл соо абаха эрхэдэ хүртөө.

Борис БАЛДАНОВ.
 Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

Борис БАЛДАНОВ. Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

Редакцида ороһон бэшэг

ҺАЙНИИЕ ХҮРГЭНЭ

Байгша оной һүүл багаар Баатар сагаан хаанда хори
 буряадуудай түдөөлжэ ошоһоор, 500 жэлэй ойдо
 зориулагданы хизаар ороно шэжэлхы угхатай
 хэмжээн эмхидхэгдэжэ, Хори, Ярууна, Хэжэнгэ, Загарай,
 Мухар-Шэбэрэй аймагуудай хурагшаг морёор Байгал
 далийн эрьдэг оршодог Кабанскын Энхэлэг хүртэр
 ошоһон байна. Тухэдэ харгыдаа хэди хоножо, моригоо
 амаруулжа, эдгээлүлжэ ябагдаа.

Удаадахи нэгэ хоногтой Улаан-Удын ипподромдо
 үнэрлэһэн. Харин бүхы делегацинай этнографическа
 музейн хажууда оршодог «Юность» гэжэ нэрэтэй
 спортивно-эдукациин баазадэ байрлаһан байгаа.
 Тэндэ хоноходоо, Яруунаһаа ошоһон табан
 шабинарайнай нэгэн шүрэ һубһатай мүнгэн бүхы
 зүүдхэлээ тэндэ мартаад ябашаһан байгаа. Тэрэнэй
 һүүлээр нара үнэрлэһэн хойно гомголой мүртэ ошожо

үзэһүү даа гэжэ тэрэ байрлаһан баазаяа ошобо гэшээб.
 Юу гэжэ һанаабта?

Тус баазын директор МИТЫПОВ Мыжит-Доржо
 (Михаил) Будожапович гэшээ тэрэ зүүдхэлемнай
 сейф соогоо хадагаланхай, аяар нара соо хэн ержэ
 хурагшалагша ааб гэжэ хүлээгээб гэжэ байгаал даа.

Иймэ үнэн сэхэ, сэбэр хүнүүд байдаг аюм байна даа!
 һайнта даа, Мыжит-Доржо Будожапович! Үнэн
 зүрхэлтөө бүхы делегацингаа зүгһөө һайниие хүргэһэб.
 Үри бэетнай, үри бэетнай үри бэе һайн һайхан
 ябахань болтогой! Ажал хүдэлмэритнай амжалттай
 байг, хэһэн хэрэгтнай бүтэсэтэй байг, одо заяаштай
 өдгөө байг, хии моринтай дээшээ байг! Үшөө дахин
 дорго дохин һайниие хүргэгшэ Эгэтын-Агагай дунда
 хургуулин багша

Ц.Х.ЖАМЬЯНОВА.

ТА БИДЭ ХОЁР ТАНИЛСАЯ

- 126. 36-летний мужчина желает познакомиться с женщиной своего возраста. О себе: не пью, не судим, жильем обеспечен. Подробности при встрече. Адрес в редакции.
- 127. Желая познакомиться с мужчиной 40-50 лет, жилищно и материально обеспеченным. О себе: в/о, жилищно обеспечена, имею 2-х дочерей.
- 128. Дүшөөд наһатай, оорын гэр байртай, эд зөөритэй, хүдөө шотагта ажаһуудаг эрэ хүн гэр бүлэ байгуулаха хүсэлтэйгөөр зохи эхнэртэй танилсаха байна.
- 129. Улаан-Удэдэ ажаһуудаг 30 наһатай эхнэр бата найдамтай эрэ хүнтэй танилсаха хүсэлтэй. Дээдэ хургуулнтайб, ажалтайб. Ажалай телефон - редакция.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральная директор - ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ. Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОНОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (генеральная директорэй нэгдэхэ орлогшо-ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНЦЫНЦЫРЕНОВА (секретариатые хүтэлбэрилэгшэ-генеральная директорэй орлогшо), Д.Д.ЭРДЭНИНОВА (харюусалгата секретарь), таби уудые даатнада: И.Д.НАМСАРАЕВ, Л.Л.Н.БЕРТЕЛОВ, Г.В.САМБЯЛОВА, Н.А.ГОПЧИКОВА, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.	Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ хото, Каландаривиллин үйлэ, 23, Хэблэлэй бийшан "Буряад үгэн". E-mail: unen@buriatia.ru	Газет хэблэлэй 5 хуудһан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэблэ: 44500. Хэблэлэ тушаагданы са: - 1700.	"Республиканска типография" АО-до газет 7400 хэблээр хэблэгдэ. Директорийн телефон 21-40-40. Б-0165-0 хий номертэйгээр бүрдүгдэ аотматой.
---	--	--	--

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральная директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмный - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершинь» журналууд - Буряад Республикын Хуулига шиндхэрнүүдэй суглуулбарини» редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюуталай ажабайдалтай болон олоннигын хүдэлмэрини, «Одон» журналан редакци - 21-54-81; спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалууд шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторуудтай бусагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, шотагай нэрнүүдэй гийхыень хагацуураһан учарта авторуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.